

# GIWENIMAS

Szwenczlauses Marios Panos.



672287

---

**Wilnoje.**

Spanstuwiej Juzupa Zawadzkie.

**1855.**

ISZSPAUSTI DALEJDU.

Warniusi 1854 metusi Kowa 6 dienoj.

**Motiejus Wołonczauskis,**

*Žemajcziu Wiskupas.*

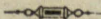


8361

Дозволено Цензурою 12 Февраля 1854 гола Видьно.

## Prakalba.

Žemajtej su Letuwejs nu sena tur apraszita žyvatą arba gyvenimą Wieszpaties Jezaus, bet lig sziol netur gyvenima Szwencziauses Paneles. Kąn asz dabodamas aprasziau ji tiek, kiek sugiebiejau. Knigas raszta Szwenta maž tekalb apej Szwencziause Panele: isz kurgi tad asz tą knigiele prirasziau? Szitaj buwo wiena didej diwobajminga zokanikie wardu Maria, kuri isz aprejszkima knigą apej darbus Szwencziauses Paneles prirasze. Tąn anos knigą kajpo naudingą Popiezius dalejda žmoniems skajtiti, o asz igawes tąn jos apraszimą, patajsiau ne dide knigiele, kure katalikaj skajtidamis nepasi-piktins; todiel ir noriu idant su atidi skajtitu. —



# Parskiris I.

## §. 1.

### **Praiantimas užgimsent Marią.**

Kajp nu ąmžiu Wieszpats Diewas rižos lejsti i šę pasaule Sunu sawo, tejp nu ąmžiu žinoje, busent panele, kuri pagimdis sunu Diewa. Tąn tejsibę roda žodžej Wieszpaties, kurius isztare ponupuole rojuj pirmuju tiewu musu Adoma su Ijwu „*neprieteliste istejsiu (padesiu) tarp tawes (welne) ir tarp motrisskies, tarp siektas tawa ir tarp siektas jos. Ana sutrins galwatawa ir tutikosi jos kulnies.*“ Gen.3,15.

Nu tos gadines wisos pasaules žmones laukie to lajka, kuremi iszsigims ta galinga motrisszke pawejksenti welnią ir sutrisenti jo galwą. Praslinkus daugiem metu, Isaioszius Pranaszas (cap. 7, 14) apsakie tąn motrisszką busent panele taridamas „*szitaj mergajte pradies ir pagimdis sunu ir pramins wardą jo Emanuelus*“ arba Diewas su mamis.

Praslinkus kieturioms tukstantiems metu nu sutwierima pasaules ir prisiartinus lajkuj atejma Messiosziaus gimsente isz paneles; ne wen židaj, kuriu rąnkosi buwo knigas szwęntas, bet ir pagonis numane pasirodisent jau

Iszganitoj. Rima rasztiniku Swetonius su Tacytu ajszkiej saka, jogiej i wisą pasaule iszeje garsmas arba obyła sauletekiej kiel-sentes kažikoki didi karalu. Buwo taj kałba apej Sunu Diewo Kristu Jezu.

### §. 2.

#### **Tiewaj szwencziauses Paneles.**

Užege gadine kurioj woz newisi zinomis krasztaj buwo po waldi wieno Rimo Ciecoriaus Augusto, Zidu žiame tejpogi pakluwo po jo wiresnibę: turieje wienok ipatingą karalu wardu Eroda Askalonitą. Ciecorius Augustas nors pagoniš buwo, tecziaus didej gieras: par kietures deszimtis metu jam pasauli waldant, nutiła wisa žiame, niekami nebibuwo girdieti kariu.

Toj tataj łajmingoj gadiniej Židu žiamiej miesti Betlijoj, sawo namusi giweno S. Jokimas. Jaunikajtis padorus, istatimus seno zokano užlajkus ir diewobajmingas. Tas bepartrukie melde Wieszpaties, idant duotu jam moteri pagal szirdies sawo ir tejktumes atsiunsti laukamąj Messioszi. Tuokart pat Galileos szalej miestelej Nazareta giweno mergajte graži, milenti Wieszpati, nu wisu lenkama wardu Ona.

### §. 3.

#### **Moterista SS. Jokima su Onu.**

Tuodu tarp sawęs pasižinusiū ir wienas

antrą pamilejusių, sueje i porą. Moteriste anuodums buwo padori, nieka anuodum isz pradios netruko, mileje Wieszpaci sawo ir nu to buwo milemu. Uždarbę sawa kas meta skajde i tris dalis: pirmaje dodawa bažniczej Jerozolimos, antraje pawargielems, o isz tretioses patiudu majtinos. Dare taj abudu su tikru noru, mejlej ir wienibiej tarp sawęs. Niekados ne kiwojes, nie žodi žodziu ne kijte; nes buwo tikraj szwentu ir paskirtu nu Wieszpacies i gimditojus Szwencziauses Paneles.

Bet sztaj ir Szwentems žmoniemis tarsi nelajme atsitiko: gan ilgaj draugi giwendamu; wajku neturieje. Anoj gadiniej Žmones moteristiej giwenantis o wajku ne sulaukantis, buwo skajtomis už nedorus ir nekajpo atmestus nu Wieszpacies. Dielto taj už wis S. Ona kartkartiems werkdamo melde gieriause Diewa, idant sutejktu anaj wajka. Dar susietkas židelkas užgaulodamas ję ir bewajki wadin-damas: tankiej daugina jos szirdies skausmą. Kientieje taj szwenta nietrupute nemurmiedama ant Sutwertojaus, kurs wisajs dalikajs rieda.

S. Jokimas pagal sawa paprote nuejes kažikumet i Jerozolimos bažniczė, norieje apierawoti werszi su awinu Wieszpatem, bet Issakaras kunigas to nepriemes tare „Tu atmestas nu Diewo bewajki, kajp drensi duoti apieras

draugi su kitajs gierajs ir lajmintajs nu Wieszpaties? Ejk laukon isz bažniczes su sawo werszejs ir awinajs ir ne rustink Diewa par sawo nedoras apieras.

S. Jokimas tejp užgiedintas nusimine, o nenoriedamas par apsakima to pripuole didesnej nuludinti moters sawa, negriža tiesiau namon, bet eje i namus ipatingus, kurius laukusi turieje. Cze par kiele tą dienu wienas budamas karsztaj meldies ir sokie „Wieszpatie Tu dalejdaj ant manęs toki užgiedinimą, tegul bun szwenta wale Tawo. Jej duosi man wajką atnesziu ji Tau ant apieras bažniczioj.

#### §. 4.

### **Prajautimas užgimsent Marijej.**

Po ilgos małdos S. Jokimas atgule, užmigo ir pamate par sapna aniola, kurs jam tare „neisipiłk Jokimaj, Wieszpats iszklause małdos Tawa, turiesi dukteri kuri bus pagirta tarp moteru, wardas jos bus Maria; wejziek tiktaj idant po užgimimo apierawotumi je bažniczioj gierausem Diewuj. Duktie ta ipatingaj bus milema nu Wieszpaties. O kad gieresnej man tikieta, zinok jogiej rita ejdamas i bažniczę pri *auksa* wartu sutiksi moteri sawa Ona. S. Jokimas tuo sapnu di-dej palinksmintas, pakirda o ritmetiuj isz-auszus skubieje i bažniczę.

S. Ona wira nesulaukdama, ligi dali mel-  
dies lig iszwakariu, paskiaus atgule ir pamate  
par sapna anioła sarga sawa, kurs tare „Ona  
nerupinkies, małda ir ałuzna ira taj du raktu,  
atidarantiu dangu. Żwilkterieje i tawi Wiesz-  
pats ir iszkłause małdos tawa. Busi motinu,  
pagimdisi dukteri, kurej duosi wardą Maria.  
Tu palinksmis apskritą pasaule.

S. Ona rituj iszauszus szarpawa i baź-  
niczę pasimelsti ir pasakiti Wieszpatem acziu  
uż gierą sapną. Vos prisiartina pri wartu  
*auksa* wadinamu, sutika wirą sawa S. Joki-  
mą: eje i baźniczę abudu linksmu, karsztaj  
meldies ir dekawoje Wieszpatem uż gieradiej-  
stas. Małdas pabengusiu eje oran, ir su dziauks-  
mu papasakoje wienas antram datirtus aprejsz-  
kimus.

§. 5.

**Pariedimas Wieszpatis.**

Zokanikie Maria par aprejszkima iszmokita  
saka: Szwęcziausę Trajcę szejp tarp sawęs  
sznekiejuses.

Jau ateje łajkas pradieti tinkamąi mums  
darbą. Ateje łajkas iszlejsti i pasaule ne-  
kałtą duszę, kuri nu musu ir nu žmoniu bus  
milema. Apwejziekiem je wisokiomis downo-  
mis milestas musu. Wisi žmones prisztarau  
walej musu, todziel sutwerkiem szwęntą Panele,



kuri niekumet musu pariedimu neparžengtu. Sutwerkiem tokie, kokie turieti norem. Kad par amžius stowiedama akiwajzdoj musu galetu wisumet mums itikti; tegul bun wiena didesnej i mamis pawiedi, nekajp kiti wisi. Padarikiem je toki, koki buwo Aniołaj ir žmones pirm grieko pirmutine. Rejk iszgoszti ant jos didi szalteni milestas musu: nes noriu nužengti isz dangaus i jos žiwatą ir imti isz jos kuną žmogaus su prigimimu. Rejk to, idant amžinas Žodis iszrinktu sau czistiausi kuną, kuremi pasislepes imtu pradę žmogistes. Žodis tas tur ant žiames gauti motiną be tiewo, kurs tur danguje tiewą be motinos.

Rejk to kad welnias negaletu girties, jogiej buwo auksztesnis už motriszką. Nes atsisiras motriszka, kurios priklausis pats Diewas, kajpo tikros sawo motinos. Bus ana dukteri Adoma, bet paliks luosa nu pirmutine grieko. Prigimimas jos bus gieriausej sutajsitu, par ipatingą milestą musu.

Tuokart Wieszpats Diewas aprejszkie Aniołams isikunijma Iszganitojaus ir apsokie kajp kiet isikuniti, o taj dielto, idant žinotu kajp tur lenkti isikunijusi Žodi (sunu Diewa) ir jo motiną.

Pranesze jams jau atejus łajkuj prasidiejma Marios, kajpo milause jam sutwierima, kuri

sutrins galvą welnio, nes tur buti par pranaszus apsakita motina Sunaus Diewa. Dar pridure jog tur prasidieti žiwati S. Onos, bet be pirmutine grieko. Wisi aniolaj nu-  
lėnkie galwas rodidamis, jogiej kłauso isakima. Wisi dziaugies jog nu amžiu laukama wałanda jau prisiartina.

### §. 6.

## **Nekaltas prasidiejmas Szwėncziauses Paneles.**

S. Jokimas wezdamas S. Oną, jau buwo augies; nes turieje kietures deszimtis szesztus metus amžiaus. S. Ona tekiedama dwideszinti kietwirtus. Giweno tarp sawęs dwideszinti metu be wajku. Prasidedant Szwėncziausej panelej buwo jau užkludes szeszes deszimtis szesztus metus, S. Ona kietures deszimtis kietwirtus. Nors prasidiejmas atsitiko paprastu ejju, tecziaus ir tiewaj ir prasidedans kudikis patioj pradioj gawo ipatingą milestą Wieszpates. Kuneli Marios sutwiere Diewas tolimą nu piktu palinkimu ir nu wisokio grieko. Kunelis tas buwo gražesnis nekajp kunaj Adomu su Ijwu pradioj sawo. Tiesą pasakius, Wieszpats pri sutwerima to kunele didesnej sziles, nekajp sutwerdamas Aniolus ir kitus dangaus giwentojus, nes toki sutwiere idant par sawa

gražibę butu vertas stovieti arcziausej aki-  
wajzdoj Wisagalente Diewo.

Prasidieje Maria nedieloj, atenczioj Suba-  
toj sutwiere Wieszpats duszę szwęcziauses  
paneles ir ikwiepe i kuneli.

Dielto taj Dwase szwęta padare, jogiej  
bažnicze S. ipatingaj Subatą paszwęte Mari-  
jej. Sutwerdamas ję Wieszpats tarsi sokie  
„sutwerkiem Marią ant paweiksła musu, idant  
butu dukteri Mana, sužiedotini Dwases Szwen-  
cziauses ir Motinu Sunaus Diewo.

Nu pirmo prasidiejimo buwo Maria pa-  
puosza wisokiomis milestomis Wieszpaties di-  
desnej ne kajp Serapinaj. S. Ona pradiejusi  
gawo dowinas Dwases Szwęcziauses, didi  
apszwietimą protą, par kuri supratą gilauses  
wieros paslaptis. Tos dowinas parbuwo anoje  
ligi gała jos amžiaus.

### §. 7.

### **Maria žiwati S. Onos.**

Minawota Zokanikie saka: Marijej Panaj  
dar žiwati motinos tebesant tris kartus pasi-  
rodus Trajčę Szwęcziausę. Pirmą kartą tu-  
jaus po prasidiejmo; antrą kartą pusiej de-  
wintoje mienese, treti pri užgimima. Szwen-  
cziause panele jau tuokart turiedama pilną  
protą, po to regiejma be partrukie mislije  
apej Wieszpati ir meldies už wisą žmoniu

wejslę. Nejaute kaline žiwata kuremi giwena: nugaustawa idant užgimusi neatstotu kajp nu mejles gieraiose Diwa, szaukies pas Wieszpatis, idant ir pats butu jos głobieju ir palajmintu jos užgimimą.

S. Ona nors budama nieszचे, datire nu Wieszpaties daug paguodu, tecziaus kientieje ir priklastis. Welnias regiedamas S. Onos didej szwęta giwenimą; daboje kas su anu atsitiks. Ne galeje tecziaus numaniti kas par wajkas užgims. Galibe Wieszpaties gine ji szalę nu S. Onos; szis wienok norieje kajp imanidamas kluditi łajmingam pagimdimuj. Kiswa anaj szio kies misles i galwą; esi sena neb łajks tau motinu palikti, nieka nepagimdisi ira taj liga ne prasidiejmas kudikie. Bet szimeldies ir pawede wiską pariedimuj Wieszpaties.

Tuo nekankindamas welnias pakurste nedoras motriszkies susiedes S. Onos, kurios ticziodamos isz jos sunkibes sakidawa: „oj tegul kas cze par pranaszas užgims? paregiesma kan ta sena boba sutejks pasaulej“. Kiti sokie: nieka nebus isz to, praeje łajkas palikti motinu, welnias tawi apgaudinie, wajku nebturisi warsze. Szwęta idem zinodamas nieszче esanti nepika, tileje pakol neateje łajkas pagimdimu.

Dar welnias paugzdina wieną tarnajte,

kuri S. Onaj didej ikirieje par sawa ılıga ılızuwi, ılıgajniu tecziaus ir ta nutıla.

§. 8.

**Użgimimas Szwęcziauses Paneles.**

Ateje ılıaukama diena pagimdimo: szwęcziause Panele niejusti nepasijuta kajp pusnak-tiej użgime. S. Ona pamate grazi, griną ir ılıabaj padori kudiki; tuo buwo Szwęcziause Panele. Motina luosa nu wisokie kientiejmo jeme tąn Szwęntą wajką i rankas sawa, apierawoje Wieszpatem ir kartkartiems sokie: acziu uż atitolinima newajsinguma. Klause Wieszpaties kajp tur elgties su ta mergieli? Sutwertojas dawo anaj suprasti, jog tur auginti tejp, kajp kitas motinas augien wajkus sawa.

Toj gadiniey Wieszpats iszsiunte Gabrielu Arkaniola i atkłanes aprejkszti tiuwams szwęntems, jogiej użgime jau motina atente Messiozias. Iszgirduses tąn naujną duszes tam-sibiesi siedanczes, dziaugies begala ir garbina Wieszpati.

Pamate Szwęcziause Panele sawa akimis szwiesibę saules, pažina gimditojus ir turieje wisą protą. Wieszpats atneszina par aniolus kudikieli i dangiu ir parode wisems ano kraszto giwentojems, atente ju karalene; kurij su dziauksmu je prijemi swejkina ir linksmaj

giedoje. Kudikis stebiejos nebutus dajktus pamates ir garbina Wieszpati. S. Ona to niesergieti nepasergieje; nes aniołaj wiel atnesze pagulde wajką łopiszelej.

Tuokart Wieszpats rižos duoti anaj wardą ir tare „musu milemoi bus wadinta Maria: kurij tiktaj szaukses isz tikros szirdies; gaus milestą musu. Wardas tas bus baugus wisam pragaruj, nes Maria sutrins gałwą welnio. Dar par aniołu pasakie tąn wardą S. Onaj; idant iwiktu tas ant žiames, kas danguj buwo nuspręstu.

Aszmoj dienoj po užgimimo S. Jokimas su S. Onu suwadina susiedus, swetius, pakiele wardines ir pramine kudiki Maria. Su lig tu dienu Maria kas rita nusižiaminusi priesz Wieszpati sake jam acziu už sutwierima, atsiduodawa i jo prigłobi, melde idant ji walditu par diena ir iszmokitu to wisa kas Jam ira małoniu.

### §. 9.

#### **S. Ona ejn Jerozolimos bažniczion.**

Prisiartinus łajkuj apczistijma, S. Ona pagal istatimu Mojżiesziaus eje su dwinomis i Jerozolimos bažniczę ir nusinesze kudiki Marią. S. Simeonas kunigas jemes ję i rąnkas sawo apierawoje Wieszpatem. O nors nežinoje tąn

butęnt Motinu Diewa, tecziaus jaute szirdiej sawo dziauksma ir sokie: gal buti tos motriszkies gimini arba gięntiemis atęnte Messiosziaus. S. Ona wiel źadiejė dukteri sawa atiduoti ant tarnawima Wieszpatem, bet apturiejė ikwiepimę, idant taj padaritu tiktaj po treju metu.

Kudikis meldies baźnicioj pas Wieszpati ir diekawoje jam jog dalejda atejti i szwęntę wietę, kurioj garbina Jj szwęnti pranokiejej.

Kudikistiej Marija tili neikiri, leti: walgiti noriedama newerkie, bet łaukie pakol motina supras ję ałkstęnt. S. Jokimas ję mileje; nors neźinoje busęnt Motinu Diewa.

### §. 10.

## **Maria pirmusi ir antrasi metusi giwenimo sawo.**

Szwęncziause Panełe turiedama asztuoniolikę mienesiu amźiaus sawa, pradiejė sznekieti su tiewu ir motinu. Wisusi dalikusi elgies pagal ikwiepima Dwases Szwęncziauses. Silpnas tebibuwę jos kunas, bet karszta mejle Diewa, taj dare jog skajte sawi už niekam nederęnti tarnaję Wieszpaties. Melde idant pasiskubintu atsiunsti łaukamęi Messiosziu. Taj małdę kas diena kartkartiems siunte pri Wieszpaties. Noriedama sznekieties su źmonemis melde milestas Wieszpaties, idant kał-

boje nesugrieszitu. Buwo rızusis tileti par  
kiaura amži, jej tilejmas patiktu Wieszpatem.  
Iszklause ir tos małdos gieriausis Diewas, su-  
tejkie milestą par kurę žodej Marios buwo  
graži, padori ir czistiausi. Tuo tarpu Maria  
pradieje jau pati rieploti ir wajkszczioti nors  
isikibdama i motiną. S. Ona pajemusi ję i  
rąnkas sachie „oj duktie mana, jau girdu tawa  
žodius, ļaj kałba tawa garben Wieszpati. S.  
Maria klause su atidi parsapieima motinas ir  
sachie „stejguos taj padariti su nusižiaminimu  
prikłausidama Wieszpaties ir tamstas. Maria  
par pakarą norieje kartajs grinczę szluoti; bet  
negaleje dar suwalditi szluotas.

S. Jokimas buwo neturtingas, bet ir ne  
plikis: todiel S. Ona giebieje wisados dukteri  
padorej apdariti. S. Maria apdarajs nebajdies,  
kąn motiniela dawe, tąn szi priimdawo. Juoba  
paugteriejusi, pradieje melsti motinas, kad jos  
nepuosztu. S. Ona kuri suprata Marią esąnt  
nepaprastu dukteri atsachie „mana wajkas,  
galu tau duoti drabužius nepujkius, bet ne-  
drensu duoti kiłtu ir storu kajp giejdi: nes  
mažas kunelis tawa negal ju diewieti. Norie-  
dama S. Maria koki darbėli pradieti, bucziawo  
rąnkas motinos ir klause taridama „patark  
mąn motiniela, ar galesiu taj dariti?  
Tretius metus amžiaus užkludiusi Maria



jau norieje szelpti neturtingus: melde S. Onos idant duotu ką norint diel iszdalijsma plikiems. Gawusi bogina ubagams, bucziawo ju rąkas o kartajs ir kojės.

Nors turieje moksla isz apszwietima Wieszpates, tecziaus dalejda sawi mokiti raszta; tan darba paprastaj S. Ona ant sawes priimdawo.

## **Parskiris II.**

### §. 11.

#### **Aplerawojimas S. Marios bażniczjoj.**

Pasakiam S. Oną žadiejus po treju metu dukteri sawa atiduoti pas bażniczę idant tarrantu Wieszpatem. Atejus tam łajkuj nemałonu buwo tiewams pritrukti wienatine wajka, kurs wisems namams buwo palinksminimu. Tecziaus S. Jokimas su S. Onu stowiedamu pri žode duota Wieszpatem, pakwijte kieletą giminajczju, wajku neszini iszeje isz Nazareta Jerozolimon. Atkielawusiu i bażniczę ejdamu kiba wienas už wieną rąkiele, antras už antrą; wede S. Marią i namus Diewo. Tiewas su motinu apierawoje dukteri Wieszpatem. Duktie pati sawi apierawoje. Ir ta tiktaj suprato kajp Diewuj buwo małoni ta apiera; nes bażnicze didelej praszwita o Maria iszgirda šioki

balsą: Ejksz sużiedotine mana, iszrinktoi mana; nes noriu idant atnesztumi man apierą garbies.

Tiewaj pasimeldi nuwede dukteri pri aukszcziause kuniga, tas pałajmines nuwedina S. Marią pri mergajtiu auginamu gret bażniczes, pakol neisztekies. Aukszcziausis kunigas patalpina S. Marią tarp tu, jog buwo isz gimniesz Żidu karalu ir kunigu.

Iwedant i namus mergajtiu tiewaj werkie; bet S. Maria nietrupute; o taj dielto, jog nusimane cze galesenti padorej augti ir mileti Wieszpaci. Aukszcziausis kunigas Simeonas pawede S. Marią priwejziejmuj S. Onos senos pranaszienes. Ta małonej prijemusi S. Panełę dziaugies jogiej anaj kluwa aukleti motina Messiosziaus.

S. Jokimas su S. Onu nuludusiu griżanamon. S. Maria atsidawe butinaj walej aukles Sawa Onos; kuri kasdiena mokie ję kajp rejkszirdingaj mileti Wieszpaci.

§. 12.

### **Szwęcziause Panele pri bażniczes.**

Tiewams iszejus Ona pranasziene dawe S. Mariej ipatinga kambareli, nes kożna ten esanti mergajte tą turieje, Szwęcziause panele wienna palikusi praszdingo, puole ant wejda ir żiamę pabuczawo; nes namusa saw kajste už atskiri bażniczes.

Paskiaus melde sawa Anioła sarga ir kitu  
 aniołu idant jos dabotu, wisusi dalikusi patartu,  
 kajp tur dariti ir priderantej Wieszpati mileti.  
 Tuo tarpu isz karsztos mejles Diewo tarsi ap-  
 mire ir buwo nuneszta par Aniołus i dangu.  
 Cze didej nusiziaminusi melde Tiewą amzinoje,  
 idant dalejstu anaj padariti apzadus amzinos  
 czistatas. Tam dalejdant ir padare.

Aniołaj papnosze Szwencziause Panele  
 kajpo sawa karalene ir buwo girdietas balsas  
 nu sosta Wieszpaties „tu busi suziedotini  
 musu, milemaje musu, iszrinktaje musu, par  
 amzius tarnaus tau Aniołaj o wisas gimines  
 ant ziames wadins tawi pagirtu.“ Iszkiele je  
 Diewas aukszcziaus uz wisus sutwertus, iszrinka  
 je uz motina Sunaus Diewa ir sudieje anoje  
 wisus skarbus milestas sawo. Tuokart Szwen-  
 cziause Panele szejp sokie: Wieszpatie, Ka-  
 ralau ir Diewe mana, apierawoju tau prota  
 mana, omina mana ir wale mana. Nieka  
 kita nenoriu tikt Tawes wiena, kurs esi di-  
 dziausi gieribe ir wienatini mejle mana. Pri-  
 jeme Wieszpatis jos małda ir sokie: praszik  
 ko uoriedama. Szi melde, idant wejkiej atejtu  
 Messioszius, kurs paszauktu wisus zmones ant  
 milejma Wieszpaties. Prasze idant neaplejstu  
 jos ginditoju, isirupinusi paguostu ir suszelptu  
 ju rejkalusi.

Po to sznekiese Aniołaj wiel nunesze S. Marią pri Onos pranaszienes, parneszta atidawe sawa auklej wis kån tikt tiwaj buwo paliki; nes norieje ubagistiej it kokie zokanikie Wieszpate marnauti, sau palika woz mejlę Diewo ir nusiziaminimą. Szwencziause panele tejp buwo diewobajminga jog nie wienam wiriskam i wejda nepazwelgie, negut tiktaj senam S. Juzupuj.

### §. 13.

#### **S. Maria paugteriejusi.**

Szwencziause Panele pri bażniczes augdama kunu, auga kartu iszmintiej ir mejlej pas Wieszpati ir żmones. Tejp buwo dora giwenima jogiej patis aniołaj negaleje gan pristebieti. Buwo zelkoriu be sutepima, twirta wieroj, pilna wilties, karszta mejlej Diewo.

Skajtidama sawi už niekam nederante, nieka nesumanante: melde aukles sawa Onos, idant patartu: kån tur dariti, kajp elgties. Ta nesumodama kajp ję moki, nuwede pri aukszcziause kuniga, kurs tare: duktie mana diekawok Wieszpate už patalpinima pri bażniczes, tarnauk jam wisu szirdi, priklausik aukles, wajkszcziok i bażniczę pasalmes gijdant ir melskies už wisus żmones. Ejk gulti wakarajs aszmoj adinoj, kielk ausztant ir mels-

kies lig dewintos. Nu dewintos lig wakara darbuokies, ne daug te walgik ir mokikies to, ką tau užduos aukle. Skajtik knigas, buk leti, priklausik wisu; nes gieresne ira klausiti, ne kajp sawa wali elgties. S. Maria klaupusis klause tu zodziu ir prižadieje wiską iszpilditi. Szwencziause Panele melde mokitojas sawa Onos, idant dalejstu kitoms mergajtiems tarnauti: taj dalejdus tarnawo koznaj kajp tikt sumanidama. Wejdas jos buwo gražus, apsiejmas didej lipsznus: niekumet nie wienaj szirdies ne uždawe, niekumet lijpama ką dirbti neatsisakie nej susiraukie; todiel wisi je miledamis stebiejos ir sakie „aj tegul kas cze bus par panele?

Niekumet pardaug ne walgie nej miegoje. Lig užmigdama mislije apej dajktus Diawa. Niekumet nie walāndeles weltuo netruko. Be partrukie ką norint knebinieje, skajte, meldies ar kitomis su noru tarnawa.

#### §. 14.

### **Doribes Szwencziausės Paneles.**

Aukszciaūsis sutejkie žmoniems wiera idant pažintu Diawą ir žinotu Jo paslaptis su stebuklajis. Mato taj žmones bet tarsi par uždangą wož tiktaj pawejksli. Bet S. Maria ajszkiej wiską regieje; nes dar giwa jau

danguj buwo. Marią Wieszpats paskire idant butu kajpo mokitoje wisu tikancziu, pagalaus Apasztolu, Muczelniku ir iszpažintuju. Todiels tejsingaj S. Elzbieta pasakie apej tikiejmą Marios: *pagirta kuri itikiej; nes iszsipildis taj, kas ira tau pasakita nuog Wieszpaties.* (Łuk. 1, 45.)

S. Maria turieje aukszcziausę wilti; nes noras jos regiejma Wieszpaties buwo anoje gausenis nekajp kitusi szwentusi. Didziausi doribi arba cnatu ira mejle: nes skajtos už motiną ir karaleni wisu doribiu. Mejle wed kitas doribes lig paskutine gała. Mejle ira pilna saldibes ir kantribes; ira leta be užwiediejma be rustibes; ira sauli kuri apszwiwt amžiną dieną. Gražuma tos doribes nie imti nepajemam. Pats Diewas sawi pramine tu doribi sakidamas „*Diewas ira mejle*“. Ta doribe už wis ira Diewop, iszejn ir griszt pri Jo. Mejle Wieszpaties ira prižasti musu mejles diel Jo. Diełto taj Kristus Jezus mejle ligien su saule, kuri szwiet gieręms ir piktęms. Toj sutwertoj saulej, matom pawejkslą nepabengtos mejles Diewa.

S. Maria ira iszrinktu it saule tejsibes ir mejles, idant sektumem jos pawejzdą. Ana tiktaj sugieb kajp rejkięnt mileti wisus sutwertus dajktus diel Diewa, o Wieszpati diel jo paties.

Jej kas padietu ant ougas mejlę S. Marios ant wienos, o mejle wisu Szwentuju ant antros; pasiroditu mejle S. Marios didesne už wisu Szwentuju. Prižastis mejles karalenes dangaus buwo gilus pažinimas ir dide iszmin-tis ikwiepta par Dwasę Szwencziausę. Paži-nusi nepabęngtą gieribę Wieszpates; mileje ję begala. Ana tiktaj iszpilde prisakimą Wiesz-pates sakante: „milesi W. Diewa sawo isz wisos szirdies tawo, isz wisu mijslu ir isz wisu silu tawo.“ Mejlę jos buwo didesne už mejlę Aniołu. Todel glauskiemos pri tos mo-kitojas mejles, idant žinotumem, kajp turem mileti Wieszpati.

Ligi dali kitas doribes, be je: tejsibe, twirtibe, nusituriejmas, czistata, nusižiamini-mas ir tejp tolaus; didesnes buwo S. Mariaj, nekajp kitusi Szwentusi. Tejpogi Szwencziau-sioj Panelej buwo wisas septines dowinas Dwases S. nes tos priderieje anaj kajpo Mo-tinaj Diewo.

### §. 15.

## **Darbai S. Marios ir smertis S. Jokima.**

Augdama S. Maria meldies, mokies ir skajte gieras knigas su pranaszajs. Už wis anaj tika wietas sakantes apej atenti Mes-siosziu. Nežinodamas pati to busenti motinu,

giejde buti tarnajte. Kartajs klause sawa Aniola Sarga argi gal tas buti kad Diewas Sutwertojas apskirtu sau už motiną motriszką? Ar gal atsitikti idant ta Diewą wadintu sunu sawo? Kad Diewas Sutwertojas dangaus ir žiames tejp nusižiamintu ir kantriu butu? O kajp bus ļajminga ta motriszka! Oj stebuklas ant stebuklu! Oj ļajmingas tos akis kurios je regies! Tij atsakie iszguldidamis paslaptis, tecziaus nepranesę je pate busent Diewa Motinu.

Aprejszkie S. Marijej Wieszpats jogiej S. Jokimas jos tiemas tur numirti; iszgirdusi tan naujiną nenuluda; nes wisusi dalikusi sutika su wale Diewo. Meldies už serganti ir prasze Wieszpaties, idant ji apgintu walandoj mirima ir paskajtitu tarp iszrinktuju sawo. Pasakie aniołas asztuones dienas S. Jokimą betwersent; tecziaus S. Maria nesku- biejje pri jo i Nazareta, bet tiktaj už ji meldies.

S. Jokimas mirdamas turieje szeszes de- szimtis dewintus ir pusę metu: o S. Maria eje kietwirtus metus amžiaus sawo. Gawusi žodi apej smerti tiemo, nueje i bažnicę ir karsztaj pasimelde už jo dusę.

§. 16.

### **Nelajmes Szwencziauses Paneles.**

Wieszpats noriedamas padidinti užmokiesni S. Marios, dalejda ant jos nekurius prispau-



dimus. Wajku tebibudama dziaugies didi mejli gieriause Diewa, turieje apreiskimus, regieje Aniolus, ir buwa milema nu kunigu su priwejzietoi Onu! nesitikietaj wisa to nu-stoje. Pragajsza aprejszkimaj, neb redies Aniolaj, kunigaj su priwejzietoi kaibu prisi-klausisi; pradieje skajtiti je uz apgaudinietoi, apdengie je nuludimas tarsi tamse naktis. Su aszaromis melde Wieszpaties idant aprejk-sztu kuo nukakta? klause tejpogi Aniolu ko-diel je aplejda? Dielko ju neb gal regieti? Melde ju idant kajpo dangiszkas dwases apszwie-stu je ir pranesztu kodiel je uztika ta nelajme?

Lucypierius dabodamas elgimos S. Marios, didej isipile, surinka i rodą welnius ir tare: nugąnstauju idant Maria ne butu prižasti nu-pulties musu; bijaus kad ne nustotumem du-sziu žmoniu, kad poniawojmas musu ant žiami nepasibengtu; nes žinom jogiej Diewas už-sakie motriszką sutrinsent mano galwą. Ta duktie Onos augdama kunu, aug ir wisokiosi doribiesi. Dabodamas wisus jos darbus, ne-pasergieju niekiokios piktibes, niekiokios at-kaklibes, niekokie palinkima ant pikto. Kajpo wisumet letios wisumet spakajnios, negalejau atwesti nie i wieną kitems wajkams paprastą grieką; todel nugąnstauju idant nebutu pa-skirta i motinas to, kurs kiet stoties žmogumi.

Isz antros puses negalu tikieti kad ta butu motinu Messiosziaus: nes užgime kajp kiti žmones, tiewaj jos už ję ir už sawi dawe kuni-guj apiera, idant butu jams griekas atlejstas. Nesze ję bažniczion kajp kiti tiewaj nesz wajkus sawo, Jejgi pagalaus ir nebutu iszrinktu, wienok dides doribes kudikistiej, roda didesnes busent paugus; ko kiensti negalu. Zuda mani jos iszmintis, wargien nusiziaminimas ir kitas jos doribes. Prisipažistu jo didesnej nugantstauju tos mergieles, nekajp wisu sunu ir dukteru Adoma.“

Atsokie kiti welniukaj, rejk ję gundinti, už wis dabar kad ira nuludusi ir nu wisu aplejsta. Rejk westi i nekantribę i murmiejma priesz Diewa, ir i kiejksma artimu. Tare Lucypierius: je je padarisi kan anaj, žinot patis jogiej asz giwendamas par kieles tukstantes metu, o weltuo netrukdamas, guwej sugiebu sawo darba dirbti; tecziaus nieka su anu pesziau. Ragus pastates, nagus iszpletes, uodiga parijtes szokiniejau apej ję ir nieka nepadariu. Meldas girdi apsikniaukusi ir nietrupute neklausos to, kan asz sznibzdu.

§. 17.

### **Kitas nelajmes S. Marios.**

Negaledamis welnej nieka padariti S. Ma-

rijej sawo pagundinimajs; pakwiete i sawo wietą motriszkas. Pasakiau jog Szwęcziause Panele patalpintu palika tarp mergajcziu. Tos nu welne pagundintas, matidamas S. Marią kajpo nepabęgtaj gierą nu priwejzietojes su kunigajs ipatingaj lenkamą ir milemą, pradieje jos neužkięnsti ir mejles užwidieti. Ne ilgaj trukuses ir susitaruses: rižos patol ję spausti, patol parsakioti; pakol ne bus iszmesta isz draugistes.

Po susitarima kažikumet wieną S. Marią užlenkuses, pradieje ję szejp barti: „tu wejd-majne, tu žmoniu apgaudinietoje, meldis kad tawi girtu, kad miletu: o szirdis tawa kokie? Tu dar skundi mamis kunigams su priwej-zietoi: ne ilgaj tu cze pabusi tarp musu, tu-rem tawem nusikratiti! Klause to wisa S. Maria be kokie supikima ir tare „tejsingaj wis taj sakot małones draugies mana; nes esmi mažesne ir prastesni už wisas. Melda-moses downokiet, atlejskiet neiszminti mana, turiedamas daugiesni už mani prota, pamoki-kiet mani kajp turiu elgties, idant ir Wiesz-patem ir jums itikezio? Nors esmi nenaudinga, tecziaus tejkieties mani mileti, nes asz ma-žiause tarnajte jusu, milu jumis ir lenku. Wisumet jusu klausisiu, ką tik nepikta pri-sakiste man dirbti, dirbsiu.“ Tij gieri žod-

zej S. Marios nesuminksztina szirdiu ituzusiu  
 mergajtiu: budamas rustibiej sokie „jej jos  
 wiresnibe ne iszmes isz tu namu, mes je uz-  
 muszma“. Bet Wieszpats to nedalejda. Wisu  
 tu daliku nezinoje priwejzietoje Ona, nej ku-  
 nigaj: tuo tarpu S. Maria atiduodama giera  
 uz pikta, meldies uz parsakiojous, ir wisusi  
 sawo zinksniasi rode draugiemis didziause mejle  
 su nusiziaminimu.

Wiena karta mergajtes nuwede S. Maria  
 i troba ipate ir wiel pradieje bajsej je barti,  
 piktzodiauti ir iszdieloti par szokie par tokie.  
 S. Maria nusiminusi puole joms po koju ir  
 melde atlejdima. Szios pasiputuses pakiele  
 didi klegiesi it kalakutoj pakibinti, iszgirdusi  
 priwejzietoje atspruka ir klause; kas cze ra-  
 dos? Ko szaukat? S. Maria tileje: bet mer-  
 gieles inirtuses uz kita kita skunde S. Maria  
 ir sokie „ta Maria isz Nazareta prasta Gali-  
 leos miestele ir pati ira prasta, daro tarp musu  
 nepakaju: mums tilent ana sziauszias, mums  
 barant ana juokas ar pul po koju. Par sawa  
 taramai nusiziaminima, par murmiejma; mums  
 neduod atilse. Jej anos isz tu namu neisz-  
 mesti, ir mes negalesma cze bepabuti.  
 Ona apej tan barni tujaus pranesze kuni-  
 gams: tij pawadine S. Maria pri sawes, baro  
 je sakidamis: dielko nesutinki su draugiemis

sawa? Nors mes kaltibes nematom, tecziaus turi buti kalta, kad wisas tawęs neužkięnt. Meldamoi nepriesztarauk joms, nes kitejp turiesma tawi atlejsi i Nazareta, o motina tawa Ona ira neturtinga ir nor kad pri bažniczes Diewa cze augtumi.

Iszklausiusi tu žodziu S. Maria su aszaromis sakie acziu kunigams už pamokima o sugrižusi pri sawa mergielu puole wiel joms po koju ir tare: Paneles mana dwinokiet ir atlejskiet, jej kan par neiszminti mana padariau! Tos tecziaus gulęte spaude sakidamas, mes tau suduosma biauribe.

Wisi tij wargaj prikłus buwo S. Mariej, tecziaus pasirode didej naudingajs; nes nu to łajka skajte sawi už mažiausę ir newertą buti tarp iszrinktu isz wisos Židu žiames mergajtiu.

### §. 18.

## **Nutejsinimas S. Marios ir mirimas S. Onos.**

Praslinkus łajkuj datirima kantribes S. Marios, Wieszpats tare par sapna aukszcziaussem kuniguj „Maria ira tarnajte mano, ira iszrinkta mano ir butinaj nekalta tusi dalikusi, kuriusi skund je“. Toki pat aprejszkimą Ona pranasziene apturieje. Todel abudu susita-

rusiu paszaukie S. Marią ir pasisakie, buwusiu apgautajs nu mergajcziu; tejp Szwęcziause panele gawo isz tos szales atlidą.

S. Maria turiedama jau dwileką metu amžiaus sawo, iszgirdo Aniołus szeip sznekančius „artinas galas giwenimo motinas tawo S. Onos: Wieszpats rizo iszluosuoti je isz kaline kuna ir sutejkti łajmingą gałą jos wargams.“ Iszgirdusi tą naujną S. Maria parsigando ir meldies už sawa motinele. Tą pat nakti Aniołaj sugrobi S. Marią, nunesze pri S. Onos, kuri sawa dukteri pamatiusi, dedej prasidziuga ir diekawoje už tą paskutini aplankima. Paskiaus kajpo motina, łajmina S. Marią isakie, kad neapleystu bażniczes pakol neisztekies ir skundies ant sopulu sawo. S. Maria tare: nebijokies Motinele mirti: rejk to idant par sopulinga smerti wartus, ejtumi i amžiną atilsi. S. Ona turiedama penkies deszimtis dewintus metus amžiaus tą pat nakti numire, o S. Marią aniołaj wiel nunesze Jerozolimon.

### §. 19.

## **Isakimas duotas S. Mariej kad isztekietu.**

S. Maria nu kudikistes buwo aprinkusi už wienatini suziedotini sawo, pati Wieszpati ir

apsižadiejusi par biaura amži giwenti czistatoj. Tuo tarpu sukakusę jau kieturioleką metu amžiaus sawa S. Marią, aukszcziausis kunigas S. Simeonas pradieję pirszti ir sakies apturiejės isakimą Wieszpacies. Kajpogi ję pri sawęs pawadines tare: „ar žinaj ką, atejej i metus mergistes, turi isztekieti; nes niewienos mergieles pri bažniczes auguses ne iszlejdami isz bažniczes namu, be wira. S. Maria taj iszgirdusi didej nusimine, sakies žadiejusi Wieszpatem czistatą o paejusi szalęn, karsztaj melde gieriause Diewą, kad pats patartu, ką tur dariti? Atsokie Wieszpats nerupinkies Maria, atsiduok ant wales mano, asz tejp padarisiu, kajp tau juoba prideries.

Atentę nakti tare Aniołas par sapna S. Simeonuj: dukteri Jokima su Onu isz Nazareta Marią iszriodik už wira, nes Wieszpats tur ję ipatingoj sawa mejlej ir prigłoboj. Rita meta S. Simeonas pawadines S. Marią tare „sakiau ir wiel sakau jogiej rejk tau isztekieti; ar noriesi tejp padariti? Atsokie S. Maria „noriu giwenti czistatoj lig smerti; wienok tejkies man pats patarti, kas juoba sutink su walę Wieszpacies? S. Simeonas linkieje idant tekietu ir isakie melsties. S. Maria paejusi nu kuniga karsztaj prasze Wieszpacies, kad pats tus dalikus rieditu ir

pamokitu kajp ir isztekieti ir czistatą użłaj-  
kiti galetu.

§. 20.

**Isztekiejmas Szwencziauses Paneles.**

Atejus paskirtaj dienaj S. Simeonas su-  
wadina i Jerozolimos bażniczę jaunikajtius,  
tami miesti esantius ir paejnantius isz gim-  
nies Dowido karalaus. S. Juzupas isz Naza-  
reta, pasitikies tuokart Jerozolimoj, kajpo isz  
karalu giminies paejnus, tejpogiateje i bażniczę.

Susiejus tare kunegas: ar žinot kąn, turiu  
cze pri bażniczes iszaugintą panebę, gražę kajp  
Aniolą, pirmgimę, wienatinę tiewu dukteri,  
didej diewobajmingą ir ipatingoj prigłaudoj  
Wieszpaties esantę wardu Marią isz Nazareta.  
Rejk anaj paskirti wirą, bet nežinau kajp  
tikrą, žadietąi antsztikti; todiel imkiet wisi  
po sausą lazdebę arba riksztę, kurio lazda pra-  
žis, tas bus žadietu nu Wieszpaties jos wiru.

Wajkiukaj subruzda riksztiu jeshkoti: o  
gawi sugriža bażniczion ir laukie stebukla.  
Beregient rikszte S. Juzupo iszlejšdo szakiele  
iszdigo žijdas ir pražido. Gawes kunigas tejp  
ajszki ženklą wales Wieszpaties, pawadino i  
bażnicze S. Marią. Ateje ta iszrinkta kajp  
saule, skajsti graži kajp lelije. Nusiminusi  
tecziaus nedrisa nie S. Juzupuj i akis pažu-  
rieti. S. Juzupas turieje tuokart tris deszim-



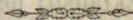
tis trejus metus amžiaus, buwa padorus ir didis miletojas czistatos.

Su tuo kunigaj, dwideszimtoj penktoj die-  
noj Kowo, suwencziawoje S. Marią. Po to  
abudu jaunuoj nuwika i Nazareta. Cze S.  
Maria apjeme namus po smerte tiewu sawa  
palikusius ir isikure. Susieje susiedaj, swej-  
kina jaunuoj ir atbuwa kokię tokię parietką  
patjkie; nes S. Maria su S. Juzupu nebuwo  
turingu.

Wiena karta S. Maria su wiru sawa ipa-  
tingoj kamaroj palikusi tare: ar zinaj kan  
Juzupeli? asz pirmoj jaunistiej mana zadiejau  
Wieszpatem uzłajkiti par kiaurą amži czistatą,  
dabar kunigaj mani iszriede, kas bus? Asz  
negalu sułaužiti prižadą sawo. Busiu tikru  
tarnajti tawa, milesiu kajpo sužiedotini; pa-  
diek tiktaj man uzłajkiti czistatą. Isz tos  
kałbos prasidziuga S. Juzapas ir tare „neisi-  
piłk poni mana; asz turiedamas dwileką metu  
amžiaus, ligi dali padariau apžadus czistatos,  
dabar abudu atnauinkiau sawo prižadiejmus,  
giwenswa małoniej kajpo brolis su seseri.  
Abudu tada panaujna apžadus, rizos giwenti  
czistatoj ir dziaugies. O Wieszpats su lig  
tu dienu iszluosawa S. Juzupa nu wisokiu pa-  
gundinimu priszingu czistataj.

S. Maria su S. Juzupu niekam apej sawo

sandarą nieka nesakidamu, giwena padorej.  
 S. Juzupas kajpo dajlide state namus ir pel-  
 nies. S. Maria niere, siuwa ir aude. Už-  
 dirbtu skatiku ne wën patiudu padorej myta,  
 bet dar ubagams buwo paszaļu. Trumpami  
 ļajki susiprata S. Juzupas gawes paneļę ste-  
 buklingā, nes mate isz jos wejda iszejnāntius  
 spindulus szwiesibes Wieszpates; todiel pra-  
 dieje didej ję lenkti ir nekajpo nugānstauti.



## Parskiris III.

§. 21.

### S. Mar. tajsos palikti Motinu Sun. Diewa.

Po uždāngu S. Juzupa budama Szwen-  
 cziause Panele, tejp diewobajmingaj elgies,  
 jogiej buwo paweizda Aniolams ir žmoniems.  
 Par nusižiaminima nedaugiel kam tepažistama,  
 tilej giwena ir gieriausej pažino Wieszpati  
 sawo. Aprasziti jos gierus darbus ira dajktu  
 negalemu, ner wisosi doribiesi aukszcziausej  
 paszoka. Par dewines dienas pirm isikunijma  
 Sunaus Diewo apdowinoje Wieszpats S. Mariā  
 didiomis milestomis kuriu lig sziolej neturieje.

Pirmami pusnaktiej pakirdusi S. Maria:  
 kienes isz lowos, puole ant žiames ir meldies  
 pri Aukszcziause. Kān regiedamas Aniolas

sargas tare „sužiedotinė karalaus ir Diewo musu S. Maria kielkies; nes szauk tawęs galibe Diewo.“ Szi wejkiej atsikiełusi tare: „Wieszpatie lijpi idant dulkie kiełtumes isz dulkiu, kąn lijpsi maņ dariti?“ Woz taj isztare, ikrita i pagawima duszes, tarsi apmirusi, regieje Wieszpati ir su juomi sznekiejos. Užsidegi mejli szirdis jos ir prasze idant wejkiej atsiunstu Messiosziu. Patika jos małda Wieszpatem: rižos iszklausiti jos ir dawe ajszkiej suprasti, jogiej isz prižasties grieku pirmuoju tiewu, rejkałau žmones atpirkima. Praslinkus pagawimuj S. Maria kieles ir be partrukie duksawo Wieszpatiep.

Antra nakti tejpogi datire pagawima duszes, kuremi Wieszpats anaj iszguldinieje dalikus atsitikusius pri sutwierima pasaulės. Treťioses nakties buwiej sutejkie Wieszpats S. Mariej žinę, apej dajktus sutwertus. Parode jogiej isz didios sawo mejles diel žmoniu, norjus pagielbieti isz szales duszes. S. Mariej ikwiepe tejp didę mejlę jogiej tajsies diel ju wiskań kientieti: todiel tejsingaj wadinas Motinu miłaszirdistes.

Kietwirtoj naktiej par ipatingą szwiesibę aprejszkie Wieszpats S. Mariej su wisajs Sakramentajs naui istatimą, kuri Kristus Jezus kietina duoti bažniczej kataliku. Regieje tej-

pogi S. Maria wisas iszganimo pagalbas, mi-  
lestas ir dowinas, kures Wieszpats kietina  
sutejkti katalikams; idant par tus wisi at-  
pirkti ir tikantis gautu iszganima. Iszwidusi  
ne wisus žmones tebusent dalinikajs tu mi-  
lestu Wieszpates nuluda; nes norieje idant  
po atpirkima nebiprapuktu nie wienas žmogus.

## §. 22.

### **S. Maria datir nauja aprejszkimu.**

S. Maria pakielta lig regiejma Wieszpates,  
apszwiesta buwo spindulejs dangiszkajs, idant  
didesnej pažintu Sutwertoi sawa ir taptu wer-  
tu palikti Motinu Sunaus Diewo. Regieje ku-  
rij žmones tur buti iszganitajs, kurij prakiejk-  
tajs; todiek melde idant Wieszpats elgtumes  
ne pagal grieku žmoniu, bet pagal nepabeng-  
tus miłaszirdistes sawo. Cze paklause Wiesz-  
pats S. Marios: koks ira wardas tawa? Szi  
atsakie: „esmi duktie Adoma su Tawa rān-  
komis isz prastu dulkiu sutwerta:“ Tare Wiesz-  
pats su lig tuo kartu ļaj bun wardas tawa  
Iszrinkta i motinas Wienatine. Tu paskutiniu  
žodziu ne suprata S. Maria; nes netikiejos  
busenti motinu Sunaus Diewo. Szesztoj die-  
noj be partrukie Wieszpats riede S. Marią  
ant prijemima Sunaus Diewo; bet ir pati  
Szwęn. Panele nors nežinodama kas diena ant

to tajsies. Par dewines adinas bepartrukie meldies; besimełzdama regieje kokiemi padiejmi buwo sutwertu Adomas su Jjwu, kajp apgautu nu welnio sugrieszije, užtraukie nelajmę ant sawes ir sawo wejsles ir pasidare butinas rejkałas atpirkimo žmoniu.

Didi ira wisi darbaj Wieszpacies, bet isikunijmas Sunaus Diewo parejn wisus. Diewas nemarus, Diewas stojes žmogumi galentiu wargti, kientieti ir numirti, ira taj nepajemamis darbaj Wisagalentioje!

Ateje diena sekma: S. Maria wiel pagauta dwasioje i dangu, iszgirda balsą nu Sosta Wieszpacies sziki: „Ejksz sužiedotine mana, priartink mana numiletoi isz tukstancziu iszrinktoi. Wiel noriedamas imti tawi už wienatine sužiedotine sawa, kietu apriediti tawi tejp, idant butumi werta akiwajzdoj mano stowieti.“ S. Maria nusižiaminusi atsakie „sztaj artinas Tawiep dulkie ir kirmele, idant iszklausitu isakima didibes Tawo.“

Wieszpats isakie idant du Serapinu tarnautu ir aprieditu S. Marią kajp rejkięnt. Wisus dangus stebiejos tam neiszpasakitam motriszkas iszauksztinimuj, kurej sutejkie daugiaus milestu, ne kajp wisems kitems žmoniemis. Tuodu Serapinu apwilka ję su brangiausi jupu rejszkanti jos nekaltibę ir czistatą.

Jupa to didžiaus spindieje nekajp žvąjzdes ir saule. Paskiaus tuodu pat Serapinu parjuose S. Marią su juostu prisagstiti su perląjs, kajpo ženklų jogiej wisi tur lėnkti ir mileti Wieszpatis. Supine tejpogi jos plaukus, noriedamis par taj paroditi, jogiej wisos misles S. Marios tur buti uždegtas mejli Diewo. Dawe anaj awalus, kad jos wisi žinksnej butu szwenti ir gražiausi. Papuosze jos rankas, idant wisi jos darbaj butu szwenti. Pirsztus apmauste su brangiejs zijdajs. kad ir maži jos darbaj taptu didziomis doribiemis. Ant kakla pasije maneli su trimis brangiausejs dejmantajs, be je: tikiemu, wilti ir mejli, idant iszreiksztu dar Trajce Szwencziause. Ikabina i ausis gražiausius auskarus, idant butu pasitajsiusi klausiti Arkaniola aprejskanti isikunijma Sunaus Diewo.

§. 23.

**S. Maria meld Wieszpatis, idant siunstu ant žiames atpirkiei.**

Aszmoj dienoj S. Panele dar pagauta buwo dwasioj i dangū, apsidariusi tusi pat drabužiūsi, kurius gawo nu Serapinu, stojes akiwajzdoj Wieszpatis; prijeme ję gieriausis Diewas małonej ir pasirode dar didesnioj szwieсібiej nekajp kitajs kartajs. Wieszpats isz-

sitare jogiej tur buti karaleni apskritos žia-  
mes ir tejsingiesnej tur wadinties motinu wisu  
giwuju, nekajp pirma motina Jjwa. Woz tik-  
taj Trajce Szwęcziause tejp ję iszauksztina,  
tojaus wisi aniołaj, wisi dangaus giwentojej  
prasidziuga ir pripažina už karalene sawa.  
Tuo tarpu S. Maria apdengta spindulejs szwie-  
sibes Diewo, woz jauties kami esanti, todiel  
ir nesusiprata to, jogiej Wieszpats iszrenk ję  
i motinas Sunaus sawo. Beregięnt pats Wiesz-  
pats par ikwiepima patare, idant melstu ko norie-  
dama. Szi su didziausiu nusižiaminimu tare:  
„Oj Wieszpatie mano! oj Aukszciausis Diewe!  
jejgi atradau milestą pri Tawęs, nors esmi  
niekam nederanti dulkie, tecziaus Tau lejdant  
meldziu, idant susimiles ant žmoniu, kurij ira  
mano brolejs, tejektumis nusiunsti ant žiames  
wienatini Sunu sawo, diel palinksminima ir  
atpirkima pasaules! Wieszpats atsakie, pri-  
jemau małdą tawo ir žadu wejkiej padariti  
tejp, kajp praszaj. Po to atsakima S. Maria  
atgije ir atsirada Nazareti.

#### §. 24.

### **Kas atsitika su S. Maria dewintoj ir paskutinioj dienoj pirm isikunijma.**

Dewintoj dienoj rižos Wieszpats atnauinti  
sawa stebuklus ir tejp sutajsiti S. Marią, idant

butu werta priimti i žiwatą sawa Sunu Diewo. Pusnaktiej pagawo ję dwasioj ir paswadina aukszciaus už wisas Szwentus Aniolus. Dar dawe anaj suprasti, jogiej toj wietoj siedies par amžiu amžius. Dar Szwencziause Trajce uždieje ant jos galwos brangiausi karuna, ant kuri buwo paraszita *Motina Diewo*. Zodziu tu S. Maria teczias neskajte, Aniolaj tiktaj regiedamis tąn paraszą žiamaj kloniojos Szwencziausej Panelej. Nagana to, Wieszpats pripildę ję ipatingomis milestomis sawo. S. Maria nors buwo tejp iszauksztinta, wienok skajte sawi už mažiausi tarp wisu žmoniu; todiel tejsingaj Wieszpats pazwelgie ant jos nusiziaminima.

§. 25.

**Wieszpats isziunt Arkaniola Gabrielu pas S. Maria.**

Ant gala ateje nu amžiu paskirta lajkas, diel isikunijma Sunaus Diewo. Szwencziause Panele jau buwo su wisu ant to pritajsita, truka tiktaj jos sutikima arba prizwalijma. Wieszpats pawadines Arkaniola Gabrielu, aprejszkie jam ir isakie, idant lejstumes i Nazaretą pas S. Marią ir apsakitū ko nor nu jos Wieszpats. Arkaniolas tojaus su dziauksmu isz dangaus nužengie, prijeme pawejkslą graže jaunikajte, padorej apsidariuse, ant krutini jo



kiboje kažikoks gražus papuoszimas iszrejsz-  
kams isikunijma Sunaus Diewo.

S. Maria turieje tuokart kieturioliką metu,  
szesziš mienesius ir septinioliką dienu amžiaus  
sawa. Buwo gan augalota, graži, padori,  
wejda paiłguotina, nej didej rijbi nej lijsa,  
biszki pajuodie, nes sziltami kraszti wisi žmo-  
nes ira tokij; kaktas plätios, ant akiu turieje  
apwalej paiłguotinus. Giwena žiamusi name-  
lusi, aukszta turieje kambareli arba kamara,  
kurioj Arkaniolas atejdamas ję atrado.

Jupa jos buwo nebrangi bet graži, baltaj  
piłka dajlej pasiuta. Mislje apej paslaptis  
praejusiosi dienos regietas. O žinodama ne  
užilga isikunisent Sunu Diewo; stebiejos gie-  
ribej Wieszpaties. Dar pati sawiep tare: oj  
kuri isz panelu bus paskirta i motinas Diewo?  
Kas bus wertas anaj tarnauti! Oj Emanuelau,  
Diewi tikras ir Žmogau! Oj Tu raktiniki  
dangu atidarus, oj! iszmintis amžina, oj ista-  
titojau naujos bažniczes: atejk, atejk jau ir  
isztrauk žmones isz nagu nelaboje. Tegul  
wisokias žmogus iszwist sawo Iszganitoj. Tos  
misles buwo galwoj S. Marios kad apsirejsz-  
kie Arkaniolas Gabrielus.

§. 26.

**Arkaniolas swejkięn S. Maria.**

Wisa Trajce Szwencziause; Diewas Tie-

was, Dievas Sunus, ir Dievas Dwase Szwen-  
 cziause tajse rejkałą isikunijma Sunaus Diewo;  
 nes budamas wienu Diewu, ira tarp sawęs nepar-  
 skiramas. Tecziaus ira taj paslaptis arba tajem-  
 nicze, nes wienas tiktaj Sunus Diewo isikunije  
 arba prijeme kuną ir duszę źmogaus. Kajpogi  
 kietwerga dienoj, sekmoj wakara wałandoj, kad  
 S. Maria sawa kamarelej meldies; stojos jo aki-  
 wajzdoj Arkaniolas Gabrielus, kuri szi pamatiusi  
 parsiganda ir norieje kajpo dangaus giwentojuj  
 pasiklonioti. Bet Arkaniolas nedalejdes pats pa-  
 siklonioje kajpo karalenej dangaus ir tare „*Buk  
 pasweikinta milistos pilna, Wieszpats su ta-  
 wimi; pagirta tu tarp moteru.*“ Łuk. 1, 28.

Iszgirdusi tus źodzius S. Maria, parsiganda:  
 nes skajtidama sawi už mažiausi tarp wisu  
 źmoniu, negaleje wejkiej suprasti, dielko tas  
 dangaus pasiuntinis waden ję palajmintu tarp  
 moteru ir pilnu milestos Wieszpaties. Dar  
 parsiganda dielto jogiej susiprata esanti isz-  
 rinktu i Motinas Sunaus Diewo. Kan regie-  
 damas Arkaniolas tare „*nesibijok Maria,  
 nes atradaj malone pas Diewa, sztaj pra-  
 diesi žiwate ir pagimdisi Sunu, o praminsi  
 warda jo Jezus. Tasaj bus didis o Su-  
 numi Aukszcžiausio bus wadintas. Ir duos  
 jam Wieszpats Dievas sostą Dowido tewo  
 jo; ir karalaus namuse Jokubo ant am-*

žiu. *O karalistes jo nebus galo.*“ Łuk. 1, 30—33. Klausidama tu žodžiu S. Maria, daboje kajp atsakiti: ateje tujaus anaj i galwą apžadaj czistatos senej padaritai, kuriu sulaužiti niekajp nenorieje; todiel tare: *O kajp taj stosis jog wira nepažinstu?* O Aniołas atsakidamas tare jej: *Dwase Szwenta nužengs ant tawęs, o galibe Aukszcžiausio užtems tawę. Dielto ir kas isz tawęs užgims Szwentas, bus wadintas Sunumi Diewo.* Łuk. 1, 34—35. *O sztaj Elzbieta* (moters Zakariosziaus) *giminiete tawo, ir ana pradejo sunu senatwiej sawo. Nes pas Diewa nebus nie wienas žodis negalimas.*

Szwencziause Panele tu žodžiu iszklausiusi, mislije, kas bus, jej nesutiksiu ant to, sukrips prižadiejmaj Wieszpaties; o jej sutiksiu, iszsipildis wale Aukszcžiausioje, iwiks žodzej pranaszu, bus atpirkta giminie žmoniu, galibe pragara sutrinta ir atsidaris dangaus diel dusziu wisu tikancziu žmoniu. Todiel tare: *sztaj tarnajte Wieszpaties, tegul man stojos pagal žodžiu tawo.* Tegul tejp bun kajp tu sakaj.

Woz tus žodžius S. Maria isztare, sujudieje wisas dangus: Dwase Szwencziause apdengie Szw. Panele, wienatinis Sunus Diewo Tiewo nužengie i jos žiwatą ir prasidieje; Diewas Tiewas sutwieres dusze žmogaus, sutejkie Sunuj sawo.

Tejp isikunije Wieszpaties, Diewo Sunus. Buwes Diewu nu amziu; prijeme kuną ir duszę žmogaus. Aniołaj taj regiedamis dziaugies ir linksmaj giedoje. Taj atsitika pagal skajtlaus bažniczes nu sutwierima pasaules metusi 5199, Kowa 25. dienoj.

§. 27.

### **S. Maria tajsos ejti pri S. Elzbietas.**

Tujaus po pradiejma, pradieje S. Maria garbinti isikunjusi Sunu Diewo ir kajp imanidama klonioties. Kas diena tris kartus taj dare. O dasižinojusi nu Arkaniolo Gabrielaus, sawa giminajtę S. Elzbieta nu szesziu miensiu jau nieszczi esant, dziaugies ir aplankiti je rizoš. Ta S. Elzbieta moters Zakariosziaus židu kuniga, Szwencziauses Paneles giminajte, lig senatwes wajku neturieje. Isz tos prižasties buwo skajtoma už nelajmintą nu Wieszpaties; todiel tejsingaj linksminos S. Maria, jogiej palika atitolinta nu jos pielma bewajkies ir skubinos je paswejkinti. Dar isz aprejsz kima dasižinoje sunu Elzbietos su Zakariosziu, busent pranokieju Messiosziaus. Tejp susitarusiu pažicziojos nu susieda asila, sudieje ant to sawa dajktelus su wakartiu ir lejdos i kieli.

§. 28.

### **Kielejwista S. Marios su S. Juzupa.**

„*Kielusi Maria anose dienose, nuejo*

*ing kalnotas szalis su pasiskubinimu ing miesta Judo.*“ Łuk. 1, 39.

Miestelis kuremi giwena Zakarioszius su Elzbietu buwo atstej nu Nazareta par dvidešimti septines miles. Kielone buwo ikiri, nes kalnuota. S. Maria pailsusi nekarta sieda i asiłą o S. Juzupas gret ejdamas ir asiłą wezdamas sznekiejos. Nekuriosi gaspadosi pakielej pastatitosi, gaspadorej žmoniskaj anuodu prijeme, o nekuriosi kajpo neturtingu ir maż kaņ teperkantiu pabara ir iszware. S. Maria su S. Juzupu tecziaus nepikdamu, paganiusiu pakielej sawa asiłą; tolaus kielawo.

Kietwirtoj nu iszejma dienoj, S. Maria su S. Juzupu ateje i miestą giminies Judo, regasi i Ebrona; nes Zakarioszius kajpo wiras piniguotas ne wen Jerozolimoj bet ir Ebrona miestelej sawo namus turieje.

S. Juzupas pranokies S. Marią pranesze S. Elzbietaj ejnant wieszne. S. Elzbieta zinodama isz aprejszkima S. Marią busent motinu Messiosziaus, su Zakariosziu ir wisu gimini skubieje pri duru sutikti tejp dide wieszne. O S. Maria pamatiusi Elzbieta tare „Tegul bus Wieszpats su tawem milause giminajte mana!“ S. Elzbieta atsakie: Tegul tas pats Wieszpats użmok tamstaj uż taņ dziauksma, kuri atejdama maņ padarej.

## §. 29.

**Priimtines S. Marios.**

S. Marijej pri S. Elzbietos nuejus, S. Jonas tebibuwo žiwati sawa motinas, Wieszpats tojaus sawa pranokiejūj sutejkie milestą, par kurę suprata artij esant Iszganitoj. S. Elzbieta nuwede S. Marią i kamara, kurioj ta wiel swejkina S. Elzbieta taridama „tegul tawi paswejkien Wieszpats miłausioj mana.“ Woz S. Elzbieta tus žodžius iszgirda, stajgu pripildita paliko Dwasi Szwentu ir suprata pasłaptis Wieszpaties. Dielto taj pirmu nežinojusi apej isikunijmą Sunaus Diewo, suprata S. Marią busent motinu Iszganitojaus. S. Łukoszius Ewanelista szejp aprasze anie dwems sznekiesi „*Ir stojos kad iszgirdo Elzbieta paswejkinimą Marios, szokterieje kudikielis žiwate jos; ir buwo pripildita Elzbieta Szwenta Dwase. Ir suszuka balsu didziū ir tare: Pagirta tu tarp moteru ir pagirtas wajsius Žiwato tawo.*

*O isz kur man taj, jog motina Wieszpaties mano, atejo pas mane? Nes szitaj kajp stojos balsas pasweikinimo tawo ausesi mano, szokterejo isz dziauksmo kudikielis žiwate mano. O pagirta kuri itikiejej, nes iszsipildis taj, kas ira tau pasakita nuog Wieszpaties.*

Kan girdiedama S. Maria szejp pragida.  
*„Garbina dusze mano Wieszpati ir  
prasideziuga dwase mano Diewuje Iszgani-  
tojuje mano. Jog pawejzdejo ant nusi-  
ziaminimo tarnajtes sawo: nes sztaj nuog  
to (tajkoj) paszłowinta manę wadins wisas  
gimines. Nes padare man didzius dajk-  
tus, kursaj galingas ira ir szwentas war-  
das jo. O milaszirdiste jo nuog gimines  
iki giminiu bijantiemsi jo. Łuk. 1.*

S. Elzbieta suprata tąn giesmę iszkłause  
jos ir isidieje. S. Mariej pawede i pati kam-  
bareli, kuremi ta be pariszkadas meldies.  
Tarnawa tejpogi S. Elzbietaj kajpo gaspadi-  
nej namu. Nekarta ejdawa pri S. Zakario-  
sziaus, kurs tuokart buwo nebilis. S. Elz-  
bieta łabaj lenkie S. Juzupą kajpo iszrinktą  
nu Wieszpatis i wirus S. Marios, wajszina  
ji, mileje ir nenorieje wejkiej iszlejsti. Bet  
szis treta dienu parbuwes, griža Nazareton ir  
prižadieje po triju mienesu wiel atejti.

§. 30.

### **Darbawimas S. Marios.**

Budama pri sawa giminajtes S. Maria  
weltuo netruka! meldies dienomis pagal, mel-  
dies pusnaktiemis kiėdamos ir duksawa ne-  
karta pakielta nu žiames didiusi spindulusi.

Tarnawa kajp imanidama S. Elzbietaj, gimsentem S. Jonuj kriksztitoj; siuwa marszkinelus ir wistiklus, zekies sau ir S. Elzbietaj niere. S. Elzbieta ju nediewieje bet atminimuj łajkie.

Namusi S. Zakarioszius buwo łaba pikta mergiele: nieks negaleje su anu zmoniszkaj pabiloti. Kożną tujaus giebieje iszdieti par sziki, par toki. Tan S. Maria każikumet mejlingaj parspieje. Su lig tuo kartu nedora mergajte atsirada gieriause. Par du mienesiu S. Mariej pri S. Zakariosziaus besant, S. Elzbieta tejp pri jos priprata, jogiej taries, negalesenti be jos buti. Todel melde idant parwadinusi S. Juzapą sawo sużiedotini, su wisu jos namusi isikurtu. S. Maria pasisakie to negalenti padariti ne paklaususi par małdą Wieszpates. Tojaus abidwi pradieje melsties ir sułaukie atsakima jogiej rejck S. Mariej grishti Nazareton.

Dar S. Elzbieta melde S. Marios idant lig užgimima S. Jono pri jos parbutu. S. Maria tejpogi par małdą pasiklaususi Wieszpates, žadieje lig sugriuwima palikti namusi Zakariosziaus.

### §. 31.

## **Užgimimas S. Jono kriksztitojaus.**

Ateje łajkas kuremi pranokiejas Kristaus



S. Jonas pirma karta pamate saules szwie-  
sibę. S. Maria pri gimdima nebuwo. Užgime  
S. Jonas gražus grinas wajkielis, kuri motina  
sugłobe ir suwinioje wistikłusi par S. Marią  
sutajstas. S. Maria nuejusi aplankiti S. Elz-  
bietas, jeme kudikieli i rankas sawo ir apie-  
rawoje Wieszpatem. S. Jonas pripilditas  
milestu Diewo, pažino Szwencziausę panele  
kajpo motiną Iszganitojaus ir už nesziojma  
lenkdamas galwele, pasakie acziu.

Iszsigirdi susiedaj S. Elzbieta sugriuwus,  
skubinos aplankiti namus Zakariosziaus ir  
paswejkinti tãn su sunu, kuri par kiaurą amži  
buwo skajtoma už newajsingą ir nelajmintu  
ną Wieszpates.

### §. 32.

#### **Pramintuwes wajkiele.**

Aszmoj dienoj po užgimima wajkiele su-  
sieje susiedaj i pramintuwes. Apejgas tos  
dienes szejp aprasze S. Łukoszius Ewanelista.

„Elzbietaj iszspilde łajkas pagimdimo  
„ir pagimde sunu. Ir iszgirdo susiedaj

„ir gentis jos, jog padidino Wieszpats mie-  
„łaszirdistę sawo su je. O stojosi dienoj

„aszmoj atejo apipiaustiti kudikieli, ir pra-  
„mine jam wardą tewo jo Zacharioszius.

„O atsakidama motina jo tare: Ne tejp,

„bet bus wadintas Jonu. Ir tare jej: jog  
 „niewieno niera giminiej tawo, kurs butu  
 „wadintas tuo wardu. Ir pamojo tewuj  
 „jo, kajpo ji noretu wadinti. O papraszes  
 „tobliczeles, parasze taridamas: Jonas ira  
 „wardas jo. Ir stebiejos wisi. O tojaus  
 „atsiwere burna jo ir kalbejo szłowinda-  
 „mas Diewą. Ir užejo bajme ant wisu  
 „susiedu ju; ir po wisus kalnus židu žia-  
 „mes, apsirejszkie wisi tie žodziej. O wisi  
 „kurie girdejo, dejo sau ing szirdi tari-  
 „dami: kas tiki bus taj do wajkas. Nes  
 „ranka Wieszpaties buwo su juomi. O Za-  
 „karioszius tewas jo pripilditas buwo Dwase  
 „Szwenta ir pranaszawo tardamas: Pa-  
 „szłowintas Wieszpatš Diewas Izraelaus,  
 „jog apłankie ir padare atpirkimą žmoniu  
 „sawo. Łuk. 1, 57—68.

### §. 33.

#### **S. Maria griszt i Nazaretą.**

Po tu kriksztinu S. Maria tajsies kielauti  
 namon. Ateje S. Juzupas jos parwesti. Par  
 dwetą dienu tam pailsiejus, S. Maria wisu  
 pirmu sachie su Diewu S. Zakariosziuj, kurs  
 par aprejszkimą dasižinojes, S. Marią esant  
 motinu Messiosziaus, pawede sawi jos maldoms  
 ir pasisachie nebnoris jau pasaulej giwenti.

S. Maria nuejusi pri S. Elzbietas su Diewo sakiti, melde idant downotu jej kuo cze budama neitika. S. Elzbieta pradieje didej werkti; bet S. Maria je nutilde, žadie-dama wiel pasiregieti. S. Maria iszejdama jeme kudiki S. Joną i rąnkas, neszioje ir apierawoje Wieszpatem. O Szwentas pasakie karalenej dangaus acziu ir tris kartus rąnką jos pabucziawo. Po to wisa užsikandusiu draugi su S. Juzupu iszkielawa Nazareton.



## **Parskiris IV.**

*Tolesnis giwenimas Szwencziauses Marios.*

§. 34.

### **S. Juzupas paserg atmajną S. Marios.**

Jau penktas mienuo eje nu isikunijma Sunaus Diewo, kad S. Juzupas S. Marią nieszczci esant pamate. Suprates didej isirupina. Juo didesnej je mileje, tuo bajsesnej skaudieje jo szirdis. Žinodamas apej szwentą jos giwenimą, negaleje tam tikieti kad butu dasilejdusi grieka; todiel szejp meldies „Wieszpatie negal tas buti, idant mana sužidotine Maria, butu papildisiu kan negiera, žinau ne-wertas esus turieti je už moteri; todiel tu

pats Wieszpatie patark man, ką turiu dariti? kajp apsiwersti?“ Tiesą pasakius norietio je be apsisakima ir apskielbima pamesti.

Suprata jo rupesti S. Maria, tecziaus paslapties isikunijma Sunaus Diewo jam nepasakoje. O taj dielto jog neturieje isakima Wieszpaties. Dar dielto idant apsakinedama sawes nepagirtu ir nepasikiektu i pujkibe. Tarnawa kajp imanidama S. Juzupuj ir melde Wieszpaties, idant pats tejektumes aprejszti kajp kas atsitika.

### §. 35.

#### **S. Juzupas kiet aplejsti S. Marią.**

Par du mienesiu S. Juzupas wen rupindamos, tare pats sawiej „žinau sužiedotinę sawo esant didej diewobajmingą, neregiiu jos niewiena papejktina darba, wienok matau je nieszczi esant. Nesuprasdamas tos paslapties, ne noriu jos už nedorą paskielbti; todiel pasiduosiu gieriaus apwejzduj Wieszpaties.“ Taj tares rižos aplejsti S. Marią slaptu. Sudieje i kruwą ir suriszo drabužius sawo, jemies pinigų par dajlidistę uždirbtus, eje truputi pamiegoties ir kietina pusnaktiej atsikieles ejti Jerozolimon. S. Maria wis taj dabodama didej nuluda ir szaukies pri Wieszpaties, idant pats dali-kus surieditu.

## §. 36.

**Aniołās pasiroda S. Juzupuj.**

Woz S. Juzupas atsigules užmigo, pasirode jam Arkaniolas Gabrielus ir aprejskie paslapti isikunijma Sunaus Diewo. Kuri dailią S. Mateuszias Ewanelista szejp aprasze.

„Juzupas wiras jos budamas tejsus ir „nenoriedamas jos apskielbti, norieje paslapti „cziej aplejsti je. O kad ir apej taj du „mojo, sztaj Aniołās Wieszpates pasirode „mieguje, taridamas: Jozap, Sunau Do „wido, nesibijok priimti Marią moteri tawo: „nes kas anoje užgime, ira isz Dwases „Szwentos. O pagimdis sunu ir praminsi „wardą Jo Jezus: nes anas iszganis žmo „nies sawo nuog nusidiejmu ju. O taj wis sto „josi idant iszšipilditu, kas ira pasakita nuog „Wieszpates par pranasza, tarinti: szitaj „panna bus nieszeczia ir pagimdis sunu ir „pramins wardą jo Emmanuel, taj iszsiguldo: „„Diewas su mamis“. O Jozapas atsikielens „isz miego, padare kajpo jam isakie Anio „łās Wieszpates ir prijeme moteri sawo.“  
 „(Par. 1, 19—24.)

Dasižinojes S. Juzupas apej paslapti isikunijma Sunaus Diewa kajp tikt pakirdo, gajlejos to, jogiej S. Marią aplejsti kietina. Tuo nekankindamos rita meta nueje pas S.

Marią, puole po jos koju ir melde atlejdima. S. Maria ji pakieluse tare „ne tamsta bet asz esmi kalta, kad nepasakojau kas manij isz wales Aukszeziauso atsitika. Dabojau tami daliki pariedima Wieszpaties.

S. Juzupas matidamas je esant motinu Messiosziaus, Diewa gimditoj; žadieje anaj tarnauti, bet szy par nusiziaminima to nenorieje. Pirma pagawusi szluotą grinczę szlawe, pirma ugni kuri, walgi kajte, nes neturieje tarnajtes.

Namelej buwo nedidi i tris kamaras padaliti: pirmoje darbawos ir guleje S. Juzupas, antroj S. Maria, o trete uzimta buwo su pabuklemis S. Juzupo, su puodelejs, bludolejs, ir kitajs namu indajs. Pakol S. Juzupas nezinoje paslapties isikunijma Sunaus Diewo, retaj te lankie S. Marią, kajpo dajlide bruzde apej swetimus namus, pelne duoną ir wakarajs tiktaj griža i sawa trobele parnakwoti. Bet paskiaus suprates kas par moteri tur, tankiej eje i jos kamarele ir biloje uz wis apej dajktus Diewo. Kartajs atrades S. Marią besimeldante, nieszinos szalen tilej, nes nenorieje kluditi.

§. 37.

### **Elgimos S. Marios.**

S. Maria iszejdawa isz namelu sawa tuokart tiktaj, kad mejle Wieszpaties arba artima to rejkaława. Rejkalingus walgiuj dalikus pa-

prastaj pirkdawa motriszkie wiena, kuri tar-  
nawdama S. Panelej didej diwobajmingu tape.  
Guleje S. Maria apsikėjusi su pamusztu kał-  
dru, miegoje trumpaj, pakirdusi kiełdawa isz  
łoweles ir meldies.

Wietoj marszkiniu diewieje bowiņas ju-  
pilelę, kure pri bażniczes budama gawo. Wir-  
szutine jos jupa buwo piłka, grina ne pur-  
wina ir neapdriskusi, nes wisumet wajkszcioje  
padorej apsidariusi. Gałwą apriszdawo pa-  
prastaj su bałtu skiepetu. Niekumet ne sirga  
ir nepakrajtawa. Majtnastis jos buwo maża:  
kas diena walgie draugi su S. Juzupu, kurem  
wire kartajs ir su mejsu, bet pati tos newal-  
gie. Sriebe źuwines, markines, kruopines ir  
tejp tolaus. Kanda kiek rejkięnt kwietines  
duonas, o subatomis ir piraga. Giere tikt  
undeni ir obuline girelę.

Nieks niekumet nemate jos supikus es ar  
susiraukses, nej didej juokantes. Wisumet  
linksma ne daug tekalbieje. Kam noręnt je  
papejkus; juokies. Niewienu źodziu artima  
szłowes nedasilitieje. Nejgi ira ko stebieties:  
nes Szwencziause Panele amziej sawa nieko-  
kie grieka nedasilejda.

Pagimdima łajkuj artinantes patijkie ku-  
dikieluj senos drobes wistikłus, marszkinelus  
ir apklotełę. Neżinodama niepati kaip auginti

Sunu Diewa, rupinos, nekarta sznekiejos su S. Juzupu apej gimsenti wajkieli, apej jo wardą ir didibę. S. Juzupas atsakidawo: kad Wieszpatem patiko idant Jo Sunus užgimtu isz biednos paneles, tur buti ir giejd kad augituwiau pagal sawa neturta, ubagistiej.“

§. 38.

**Isakimas Ciecoriaus Augusto.**

Anoj gadiniej Augustas buwa Rima ciecoriu: Židu žiame nors priderieje tam patem ciecoriuj, tecziaus turieje ipatingą karalu wadinamą Erodas Askalonita. Ciecorius Augustas užsigiejde žinoti, kiek tur padonuju ir isakie surasziti wisus žmones. Erodas noriedamas tą darbą kajp rejkięnt iszpilditi prisakie Židams idant ejtu i miestus giminies sawo ir užsiraszitu. Tam isakimuj Nazareton atejus: S. Juzupas rižos kielauti i Betliją kajpo miesta wejsles Dowido karalaus.

S. Maria nenorieje wienu palikti, nes artinos lajkas pagimdima.

§. 39.

**Kielejwista S. Marios su S. Juzupu.**

S. Maria pasiuterejusi su S. Juzupu rižos draugi kielauti i Betliją. Nusimanidama wejkiej negriszenti, pawede namelus sawo isz-



mintingam židuj. Wakartiuj jemes: duonas, grusziu ir kieleta žuvelu. Nusamdies asiła ir lejdos i kieli. S. Maria nebstengdama ejti piesti, sieda i asiła. Nu Nazareta lig Betlios buwo szesiolika musu milu kalnuota kiele. Szwenta giminie gan kieloniej iwarga: nebuwo kami pasiganiti, karczimas arba szatrus ano kraszto turtingiems užjemus S. Juzupas kajpo plikis negaudawo su S. Marią wietas. Aniolaj tiktaj Wieszpaties niekumet neprastodawo Szwencziauses Paneles. Iszejusiu pusiej žiemos, gan iszala ir nakwoje kieloniej po pliku dangumi penkies naktis.

Atejusiu i Betliję atrado daugibę žmoniu, susirinkusiu tejpogi diel užsiraszimo. S. Juzupas nuejes i namus kuriusi wirszinikai rasę, užmokieje kiek rejkięnt ir buwo užraszitas. Sugrižes pri S. Marios lauki su asilu bestowentes tare „dabar ejsiu jeszkoti gaspadas, palukiek meldamoj cze pat, bene pasiklos man wejkiej atrasti? Tojaus paszokies pareje i penkies deszintis namu, wisus rado pilnus, i kurius nieks plikiu priimti nenorieje. S. Juzupas sugrižes pri Marios tare „kas bus Motin? Niekami wedams neprijem, ne jau cze oran turieswa dar nakwoti? Bet ar žinaj kan, asz esmi cze buwojes, ira už miestu punie, kurioje gieb slepties piemenis nu audru, pa-

szoksiu asz tən, bene rasiu ne užimta. Taj padares atrada tusztę, sugriža pri S. Marios ir nusiwedi i tąn mēnką gaspada.

Prisistebiek žmogau, Motinaj Diewo, karalenej dangaus, kieloniej nuwargusej, priesz pat sugriuwima ilgaj stowentej gret asila rinkeje, neturentej kami siesties negut pablaku ant žiami; tecziaus newerkantej; o suprasi kajp Wieszpats mil nusiziaminima, kajp auksztaj stato ubagistę ir kajp jam tink wargdienej. Juggi galejes buwo prasidieti karalajtiej ir užgimti rumusi, wienok netejp padare. Todiel wargusi, tawa neajtiok, nej guoskies nej murmiek priesz Wieszpati; nes pats ant žiames atejes, iszrinka sau nedidziunu bet tawa stoną.

#### §. 40.

### **Užgiem Wieszpats Kristus.**

S. Maria su S. Juzupu iejusiu i akminies punę, tajsies nakwoti. Kiek galedamu apszławe ir papuosze. S. Juzupas sukure ugni, abudu pri tos sustojusiu pasiszilde, isztraukie isz majszele wakarti ir kiek tiek užsikanda. Jau buwo wieliba nakties wałanda, rejkieje ejti gulti: todiel S. Juzupas atrades nu piemenu paliktas senas jedes, tas kajp imanidamas suriede ir patajsi gultą S. Mariej, o pats antroj

kiertioj punes ant pliku žiami iszsitijsos užmiga. Pusnaktiej S. Maria be kokiū sopulu pagimde suneli sawa graži ir grina, kuri S. Maria pabucziawa, priglaude pri sawęs, suwiste i wistiklus ir dawe kruti.

### §. 41.

## **Aniołaj Szwęnti apskiełb užgimimą Wieszpaties.**

Tojaus po užgimimo Kristaus Jezaus, Aniołaj Wieszpaties aprejskie tąn naujiną wisiems kam rejkieje. Tąn daliką S. Łukoszius Ewanelista szejp aprasze.

„O buwo piemenis toje szalije jauczian-  
„tis ir sergintis sargibą nakties ant burio  
„sawo. O sztaj Aniołas Wieszpaties stojos  
„pas juos, o szwiesibe Diewo apszwiete anus  
„ir nusigando didzia bajme. Ir tare jems  
„Aniołas: nebijokites nes sztaj, apsakau  
„jums linksmibe didę, kuri bus wisiems žmo-  
„niems. Jog szęndiena užgime jums Iszgani-  
„tojis, kursaj ira Kristus Wieszpats miesti  
„Dowido.

„O tas bus jums ženklas, rasite kudi-  
„kieli suwistitą wistiklajs ir padeta pra-  
„kartiej. O tojaus stojos su Aniołu dau-  
„gibe pulku dangiszku, garbinancziu Diewą  
„ir sakancziu: „Garbe ant auksztibiu Die-

„wuj, o ant žiames pakajus žmoniemis gias,  
ros wales.“

„Ir stojos; kad Aniolaj atsitolina nuog  
„anu ing dangu, piemenis kašbejo wienas  
„kitame: ejkim iki Betleem o pawejzdekim  
„to žodzio, kursaj stojos, kuri mums Wiesz-  
„pats parode. Ir atejo pasiskubindami ir  
„rado Marią ir Jozapą ir kudikieli pagul-  
„ditą prakarte. O iszwidi pažino žodi, kur-  
„saj jems buwo pasakitas ape tą kudikieli.  
„O wisi, kurie girdejo, stebejos isz to ir  
„ką jems piemenis pasakie.“

„Bet Maria wisus tus žodzius užlajkie  
„wartodama szirdije sawo. Ir sugrižo pie-  
„menis szłowindami ir garbindami Diewą už  
„wis ką girdejo ir regiejo, kajp jems buwo  
„pasakita.“ (Parskir. 2.)

Tuokart pat Wieszpats sutwiere naują  
zwajzdę, kuri pasirode trims karalėms.

Piemenis atejdawa i Betliją ir paskiaus  
pakol S. Maria su S. Juzupu ir kudikielu gi-  
wena kutelej. Atneszdawa walgius ir szelp-  
dawa ubagistę Szwentos giminies.

## §. 42.

### **Kriksztnas Wieszpaties.**

Pagal istatimo Majžiesziaus, kožnas waj-  
kielis aszmoj dienoj po užgimima turieje buti

apipiaustitas. Wieszpats Kristus galeje buti luosus nu tos sopulingas apejgas; nes buwo Diewu. S. Panele tejpogi nenorejo warginti Sunele sawa; todiel melde Wieszpaties, idant patartu kan tur dariti? Dalejsti idant butu apipiaustitas, ar ne? Tojaus apturieje atsakima, jogiej rejk, idant Sunus Diewo iszpilditu wisusi dalikusi sena istatima: S. Maria pasakie azej taj S. Juzupuj o abudu susitariusiu pakwijte zidu kuniga arba rebiną giwenanti Betlijoj; tas atejes su dum tarnam, dapilde azejgas ir klause tiewu, koki norietu duoti wajkieluj warda? Sziuodu atsakie: tur buti wadintu Jezus. Kunigas dawes tan warda tare „dabokietau gieraj to wajkiele, nes numanau busent ji didiu pranaszu. S. Maria prijemusi wajkieli, suwiste i wjstiklus, pagulde ir dawe kuniguj menkas dowinas. Kures szis prijemes iszeje.

### §. 43.

### **Atejn tris karalej.**

Apejga kriksztiniu atbuta palika kutelej: S. Juzupas kietina pajeszkoti gieresnes gaspadas miesti, bet S. Maria norieje dar palikti ir toje pat wietoj priimti tris karalus, kurius numane atkielausent.

Tris ne didi karalej isz kuriu wienas gi-

wena Persijoj, antras Arabioj, trets Saboj, buwo wiraj dori, iszmingi, diwobajmingi ir mokiti. Skajtidamis ne wen sawo kraszto knigas bet ir Zidu, numane atejsent ant ziames didi karalu. O atejus pasirodisent nauje zwajzde, kajpogi wisi wienu kartu pamate ne labaj auksztaj tan zwajzde, kurej prisistebėjus suprato, jau atejus Zidu Messiosziu. Dar apszwiesti nu Wieszpaties zinoje tan Messiosziu esant Diwu isikunijusiu, diekto taj rizos kielauti ir jam pasiklonioti. O jogiej pagal sena paprote niekas negaleje ejti pri karalaus bedowenn; todiel jemies su sawem: auksa, mira ir kodila, wajsius ziamiu sawa.

Budamis kieloniej Wieszpatem riedant susiwaizawo draugi, papasakoje kits kitam gauta nu Diwo apszwietima ir szirdingaj jam padiekawoje. Zwajzdie jus wede tiesiau i Zidu ziamę: kad artij jau buwo Jerozolimos, zwajzdie pasislepe; todiel karalej atwiki i miesta tejrawos sakidami: *Kur ira kursaj uzgime karalus zidu? nes regiejome jo zwajzde ant uztekieimo saules ir atejome nusiziaminti jam. O iszgirdes karalus Herodas nusigando ir wisa Jerozolima su juo. Ir surinkies wisus wiriausius kunigus ir mokitojus zmoniu, tejrawos nu ju kur turiejo Kristus uzgimti? O anie tare jam: Bet-*

lioj Judo, nes tejp ira paraszita par pranasza . . . . Tada Herodas pawadines Isz-  
 mintingus (karalus) tabaj kłausiniejo nuog  
 ju apej łajka ųwajzdies kuri jems pasirode  
 ir siunsdamas juos ing Betleem tare: ej-  
 kite ir klauskite tikraj apej wajkeli; o kad  
 rasite, duokite man ųinią, idant ir asz-  
 atejes pasikłonioczio jamuj. Kurie isz-  
 kłause Karalaus ejo.

O szitaj ųwajzde kure buwo regieje ritu  
 szalije, ejo pirm ju, pakolej atejusi ap-  
 sistojjo wirszuj, kur buwo wajkielis. O isz-  
 widi ųwajzde dziaugies dziauksmu tabaj  
 didziu. Ir ineje ing namus, rado wajkieli  
 su Maria motinu jo ir parpuole garbę dawi  
 jam. Mat. 2, 2—11.

Karalej pasikłonioj Wieszpatem, atidawe  
 jam dowinas sawa: auksą, mirą ir kodilą,  
 Auksą kajpo karaluj, mirą arba mansti, kajpo  
 ųmoguj, galentem numirti, ir kodilą arba smi-  
 kałą, kajpo Diewuj. Nesgi Sunus Diewo buwo  
 tikru Diewu, ųmogumi ir karalu.

Atidawi tas dowinas, karalej tojaus eje i  
 miestą Betlijos, pasamde sau gaspada, pa-  
 walgie ir atsigule; nes po kielones norieje  
 pailsieties. Jems bemiegtant pasirodes Anio-  
 las isakie, idant nebgrisztu Jerozolimon pri  
 Eroda, bet kitu kielu jotu i karalistes sawo.

Szij isz miegoj sukila, pasisznecieje tarp sawes, dar wiena kartą aplankie užgimusi waikele ir iszkielawo i Arabią.

Pajudino tus karalus Wieszpats Diewas diel užgiedinimo Židu.

Wisa pasaule tuokart laukie Messiosziaus; židaj tarsi ipatingaj jo geidawa; tuotarpu paskidus obilaj rejszkantej jau ji Betlioj užgimus, piemeniems stebuklus regietus skielbant; nie wienas Židu didziunas neskubinos jo jeshkoti, ne rado ir nepasiklonioje.

Atwede Wieszpats tris karalus, tij wiel tejrawas Jerozolimoj, sakies naują žwajzdę mati, atrado Wieszpati, pasiklonioje; o nie wienas mokitas židas ne eje jeshkoti! Argi taj neapjekimas židu?

#### §. 44.

### **S. Giminie trauk Betlijoj.**

S. Maria su S. Juzupu po užsiraszimo ir triju karalu iszwažiwimo galeje grishti i Nazaretą, tecziaus to nedaridamu rižos palikti Betlijoj lig iwedlibu.

Wiena rasztiniekie saka jogiej netolij nu kuteles, kurioj Kristus užgime, giwena sawa namusi motriszkie. Kuri iszsigirdusi karalus buwus, pasižina su S. Marią, tankiej je lankie, gawo auksa par karalus atneszta ir parkwiete S. Giminę i namus sawo. S. Maria su



Juzupu tos paklausiusiu parsikiele i jos namus ir parbuwo tusi kijk rejkiemt.

### §. 45.

## **S. Giminie kielau i Jerozolimos bažnicę.**

Pagal istatima Majziesziaus, kožna motriszkie po pagimdimasunaus, negaleje ejti bažniczion par kietures deszimtis dienu. Kurioms praslinkus turieje isiwedinti. S. Maria kajpo stebuklingaj pradiejusi sunu, gaļeje be to apsejti, wienok norieje wisusi dalikusi užlaikiti istatimus. Todel kieturioms deszimtęms dienu bęngantes, su Sunelu ir S. Juzupu rižos kielauti Jerozolimon.

Iszejus buwo szaļa, nes atsitika szlapdraba, wiejas sziaures žwarbus, žijmos widuo. Kaņ jauzdama S. Maria suwiste kajp imanidama Szwęntą kudikieli ir ļajmingaj nueje i didiausi Židu žiames miestą.

Atkielawusi S. Giminie parnakwoje pri bažniczes tarna, pirka apieraj rejkalingu dwetą balandelu, o rita meta žadieje ejti bažniczion, apierawoti sunu pirmgimi Wieszpatem, isiwedinti ir atiduoti kuniguj apiera.

### §. 46.

## **Iwedlibas S. Marios.**

S. Łukoszius Ewanelista szejp aprasza tąņ apejgą. „O kad isipilde dienos apczistijmo

„jos (Marios) atnesze ji ing Jeruzalem, idant  
 „ji statitu Wieszpaczem. Kajpo ira pa-  
 „raszita zokone Wieszpaties: jog kiekvienas  
 „wiriszkas atwerans žiwatą, bus wadintas  
 „Szwentas Wieszpacziam.

„O idant atiduotu apierą pagało kas  
 „ira pasakita: porą purplelu arba dwejetą  
 „baładitiu.

„O szitaj buwo žmogus Jerozolimoj, kurio  
 „wardas Simeonas, o tas žmogus tejsus,  
 „laukians palinksminimo Iszraelaus. O Dwase  
 „szwenta buwo anami. Ir atsakimą buwo  
 „gawęs nuog Dwases S. jog neregies smertę,  
 „(ne numirs) pakolej nepamatitu Kristaus  
 „Wieszpaties.

„Ir ateje Dwasideje ing bažnicę. O  
 „kajp inesze Wajkieli Jezu gimditojej jo,  
 „o jisaj pajeme ji ant ranku sawo ir szło-  
 „wino Diewą ir tare: dabar iszėjdi tarną  
 „tawo Wieszpatie pakajuje, arba dabar da-  
 „lejšdi numirti pagał žodzio tawo; nes akis  
 „mana regiejo iszganimą tawa „Messiosziu“.  
 „O tiewas jo ir Motina stebiejos isz to, ką  
 „apej ji kałbiejo. Ir szłowijo jems Simeonas  
 „ir tare Mariej: Szitaj tas ira padietas ant  
 „nupuolimo ir ant atsikielimo dauguo Iz-  
 „raeluj. Ir tawa paties (Marios) duszę par-  
 „wers kaławijas.“

„Ir buwo Ona pranesziene (priwejzies-  
 „toje jaunos S. Marios). Ta buwo labaj me-  
 „tuose paejusi, naszle iki asztuoniū deszimtu  
 „kietweriu metu, kuri neatsitolino nuog  
 „bažnicios, tarnaudama pasnikuose ir ma-  
 „dosi diena.“ Łuk. 2, 22—35.

Ta atejusi tuokart i bažnicę, pažina S. Marią sawa augintinę o par ikwiepima Dwa- ses Szwencziauses suprata, jos Sunu Jezu esant tikru Messiosziū, nu sena laukamu. Supratusi stebiejos, dziaugies ir garbina Wieszpatis.

Wis taj S. Maria su S. Juzupu padariusiu, norieje dar patrukti kieletą dienu Jerozolimoj; bet Aniołas Wieszpaties to nedalejda.

### §. 47.

#### **S. Giminie skub i Egiptą.**

Erodas Askalonita židu karalus nukirtina du sunu sawo Aleksandra su Aristobulu ir tris moteris, tarp kitu garsingą Mariamne. Tas nedoras žmogus nekąntrej laukie trims karalams sugrisztant, bet negaledamas rizos kitejp apsiwersti.

Tuotarpu Aniołas Wieszpaties S. Juzupuj sapniej pasirodes tare „*kielkies imk wajkieli ir motiną jo o biegl ing Egipta ir buk tenaj, pakol tau pasakisiu. Nes bus jog Erodas jeszkos wajkielo, idant ji nužuditu.*

*Kursaj atsikieles, pajeme wajkieli ir motina jo nakti ir iszejo.*“ Mat. 2, 13--14.

Erodas karalus susiprastes nu triju karalu apgautas, paszaukie wiresni zalnieriu ir tare „ejkiet i Betliją ir iszkirskiet wajkielus prasidiedamis nu naujej užgimusiū, lig turentiu dwejus metus auguma“. Zalnerej nuei terioje wajkus, iszkirto ju daugibe ne wən Betlijoj bet ir aplinkuo. Motinoms bajsi werksmą padare bet kas isz to? Gieraj rasztinikas Laktancius pasakie: „tarp daug užmusztu wienas Kristus giwas paliko.“

S. Juzupas isz miega pakirdes, tojaus pažodino S. Marią ir tare: Wieszpats lijp mums skubieti i Egiptą; nes karalus Erodas žad užmuszti wajkieli Jezu. Taj pasakies iszeje i Jerozolimos miestą, pirka asilą o sugrižes tare: nu Maria turiau jau draugą, pirkau asilą kielaukiem. S. Maria pajeme tojaus dajktelus sawa, kiek imanidama suwiste kudiki ir to žiureje, idant kajpo žijmos lajki ne suszaštu.

S. Maria norieje užejti i miestą Ebroną kami tuokart giwena S. Elzbiete, Zakariosiuj mirus naszle, bet S. Juzupuj norent skubieti neb užeje ir traukie tiesiau i miestą Gazą, atsti nu Jerozolimos, par penkioliką musu milu. Kieloniej S. Maria kartajs piesti eje wajkielu

neszina, kartais sieda i asilą o S. Juzupas węs piesti ejdamas daboje, idant S. Maria ne paszlitu ir ne nukristu. S. Juzupas buwo pawargies: todiel Gazoj par dwi dieni ilsieje. Atsiputusias lejdos i Egiptą par pustinę. Par smiltis besikasant užpuole audra, nie akiu atidariti ne galeje. S. Maria už wis rupinos apej wajkieli. Kielone ta atsitika szesztoj dienoj Wasare, buwo szalta, kielies naktis turieje nakwoti smiltinusi be kokie stoga. Ilsieje ant wienu kalnu, ne tilij nu Raudonos mares: kalnas tas ir lig sziolej ira wadintas kalnu Marios.

Dienu nemetu nueje i miestą Ermopoli, patruka cze i deszimti dienu, paskiaus kielawo i miestą Eliopoli kuremi ir apsistoje. Patruka kieloniej i penkies deszimtis dienu.

I wieta nuejusi Szwentą giminie, pirmosi dienos isz alūznas. Pati S. Maria wajkszcioje nu namu lig namum mełsdama majsta. Paskiaus S. Juzupas kajpo dajlide rada darbą, S. Maria tejpogi siudama ir nerdama pelne pinigus. Siuti labaj gieraj sugiebieje; nes jaunistiej pri bażniczes budama iszmoka.

Rasztinikaj saka: S. Marią su S. Juzupu Egipti darius stebuklus, daugibę žmoniu iszgidius, suokus pagonis, idant tikietu i wieną

Diewą, pagonu wierą Egipti pradiejus gruti; bet to wisa nesaka szwentas knigas.

§. 48.

**Nedoribe Eroda karalaus.**

Trims karalems kitu kielu isz Betlijos i sawa kraszta sugrižus, Erodas dasižinoje, Kristu Jezu užgimus Betlijos kutelej, dar iszsigirda buvus ji bažnicioj Jerozolimos; todiel stajgu suskata jo jeszkoti. Bet rasti negaledamas, szesztami mienesiej po užgimima Kristaus, kad jau tas Egipti buwo, Erodas lijpe iszkirsti Betlijoj ir apsukuo wisus mažus wajkielus.

Tuotarpu mire Zakarioszius wiras S. Elz-bietos: ta miesti Ebrona giwendama, kad isz-sigirda apej nedoribę Karaulaus, S. Jonu mažu dar wajkielu neszina iszspruka i pustinę ir atrado wietą pliszoj uolos, netolij nu upes Jordana. Patika Szwentoj ta wieta, pargiwena cze puskietwirtu metu, majtinos szaranczejs, medu ir žoleliems ir numire. S. Jonas wie-nas palikies, tejpogi neaplejo tos wietos, gi-wena tilej o paugies pradieje sakiti pamok-slus, raginti židus, idant pakutą daritu ir kriksz-tije anus upiej Jordana.

§. 49.

**Jauniste Wieszpacies.**

Metams nu užgimimo praslinkus Kristus Jezus pradieje kalbieti. S. Juzupa wadina

sawo tiewu, kuo szis didej dziaugies. S. Maria kudikiele nebwiste, patijkie jam awalinę su jupileli, su kuri apsiwilkieš wajkszcioje po grincze. Tankiej: rankieles iszkieleš, kartajs ant žiami guledamas o kartajs ir pasikieles nu žiames, meldies pri Tiewa amžinoje. S. Maria sekie jo pawejzdą. Wajku budamas Kristus Jezus tris kartus dienos buwie, sriebe wiralą, walgie žuwi ir kąn S. Maria jo motina patijkie, Paugies wiena tikt kartu kas diena walgie. Turiedamas szesztus metus amžiaus sawo neretaj iszejdawo i miesta Elio-polaus, buwo daugiem pažistamu ir milemu; nes wejda turieje graži, plaukus garbanotus, apsiejdawo su kožnu letej ir žmoniskaj. Wajkus ji aplankantius priimdawo lipsznej ir malonej. Nieka ne numanantius mokie ir wede ant giera. Diekto taj juo auga, tuo didesnej buwo milemu nu žmoniu. Tiewa ir motiną sawa lenkie, niekumet anuodum neprishtarawo, nej anuodums supikina.

Niekumet tecziaus ne juokawo nejgi kules kajp kiti wajkaj gieb dariti. — Wisami jo apsieimi kožnas mate žmogu pilna prota ir didios iszminties wajkieli.

Ilgaj wargines Židus Karalus Erodas: pasena kajp wilkas, pražila kajp obelis pawasari

ir suruka it batu aulās. Woz truputi pavajkszciojes stenieje, dejawo, kobieje ir puszkawa it ronā piowes. Negana to: isimete jo kirkszniej bajsus skaudulis: tam pratrucus, pradieje Erodas giwas puti. Ronoj iwisa kirmis, kures iszkrapstius, kitas wejsies begala. Pradieje karalus dwokti it majta, wisi rumaj prismirda, sunku buwo pri jo ir prisartinti. Suwede wisus daktarus bet tie pagielbieti negaleje; nes rānka Wieszpaties buwo ir jau uztikusi.

Pri Zidu jej kas mires palijkt neapwerktu, skajtos už nelajminga. Erodas numanidamas ne wēn nie wiena newerksent bet dar dziaukšentes, suwadina i wienā pilę wisus Zidu didziunus ir užrakina. O sunuj sawo Arkelauj isakie, idant woz jam numirus wisus uždariusius lijptu iszpianti. O taj dielto kad kožna giminie turiedama sawo numirieli, werktu. Tejp pariedes nuspindieje arba nulepe. Tecziaus Arkelaus, tiewuj mirus, didziunus giwus iszlejdo isz piles, o bajsi karalu be aszaru paļajdoje.

Tuokart Anioļas Wieszpaties pasirodes par sapna Egipti S. Juzupuj tare „*Kielkis o imk wajkieli ir motinā jo, o ejk ing šīame Izraelaus; nes numire kurie duszes wajkielo jeszkojo. Kursaj atsikieļes pajeme wajkieli ir motinā jo.* (Mat.)



§. 50.

### **S. Giminie griszt i Nazareta.**

Woz iszklauses tokie isakima S. Juzupas kieleš ir pasakie S. Mariej, rejkięnt griszt i Židu žiamę. Šwęcziause motina, tojaus sudieje sawa dajktelus, likusiusius atidawe plikiems parsijuose ir pasitajse. Kristus Wieszpats nieka neturis nerejkaława nie tajsimos. S. Juzupas pirkos asila i kuri kartajs sieda S. Maria, kartajs Kristus Jezus; nes kajpo sekmu metu wajkielis ne stęngie węn piesti ejti. S. Juzupas warkszus węn piesti kielawo, dar cepnasrius gawęš wede giwoli. Dienu nemetu, smiltietami kielej wisi nuwargi ateje wiel i Gazas miestą. S. Juzupas gazetu, jej kokies tuokart buwo, niekumet neskajtus, cze dasižinoje Židu ziami wałdąnt Arkelausa sunu karalaus Eroda, todiel pabugo ir drowiejos tolaus ejti. Bet Aniołas Wieszpatis dar par sapna pasirodes S. Juzupu, patare idąnt be nugąszcze kielautu. Tuokart S. Giminie kielawo tecziaus ne par Jerozolima, bet pajuriu mares Zemwidurines ir parwika i Nazareta. Nors wiena motriszkie S. Juzupa gimijnajte namelejs S. Marios rupinos; tecziaus tij par septinerius metus netajsomis gan aptruka. Bet S. Juzupas kajpo ant to parsimanus dajlide; patajse ir aplape. S. Maria

su nusižiaminimu jam tarnawa ir szimtajs kartu sokie jam acziu už datirtą pagalbą Egipti, kieloniesi ing Nazareta.

## **Parskiris V.**

*Jauniste Wieszpatis Jezaus.*

§. 51.

### **Elgimos jauna Wieszpatis.**

I Nazaretą parejes Kristus Jezus, tarsi kitoniszkas atsirado; niekumet ne nejuokies, wisados wajkszciojo su pawogu it paugies žmogus, darbawos su S. Juzupu amati dajlidistes ablawa lėntas, kała winis, tosze; žodziu sakant, pelne sau duoną o niekumet wėltuo netruka.

Rejkieje to idant Karalene dangaus Maria butu diel žmoniu pawejkslu wisokios doribes: todiel Kristus kajpo isikunijes Diewas, isgulde anaj gilauses wieras paslaptis; pakol buwo su Motinu wisumet apej dajktus dangaus sznekiedawo. Kartajs tarsi Kristus kłausantej ko neatsakidawo, ką regiedama S. Maria nuluda, nusižiamina ir skajte sawi už newertą sznekieti su Sunumi Diewo. Garbina pariedimą Aukszcžiausioje, lėnkie sunu sawa, nes žinoje esant tikru Diewu. Kažikumet isirupinusi szejp meldies „Wieszpatie

kur dingsiu, kur szoksiu ir pri ko glausiuos, jej tu mani atmesi? Regieje wis taj Kristus, tecziaus su pawogu wisumet biłoje.

Kristus turieje sau patajsitą kijtą ławełę, kurioj naktimis guleje iriemes gałwą i kijtą wilnoną pagalwę, arba poduszką, o kartajs kielens ant pliku žiami ilsieje. S. Maria wakarajs melde Sunaus sawa, idant dowinotu jej kuo par diena ne itika: rita meta melde idant parieditu, ką rejk diena dirbti. Pati ubagistiej sawa walgius wire, pati kwiete S. Juzupą su Sunu sawa pri pietu. Jej kumet nepabęngusiu darba tojaus neeje; ši nej pika nej skatina.

§. 52.

### **Łankimas Jerozolimos bažniczes.**

Pagal istatima tarna Diewa Majžiesziaus, kožnas paugies wiriszkas, Židu žiamiej giwenus, kas meta turieje apląnkiti Jerozolimos bažniczę tris kartus. Motriszkoses ir wajkaj nepaugi galeje ne kielauti ar kielauti pagal sawa tikslą. S. Juzupas kajpo gieras Izraelita, paprastaj tris kartus metu buwie kielaudamas, nesze apieras už wisą sawa giminę. S. Maria su sunu Kristu wiene tiktaj karta par welikas Jerozolimon eje. Isz Nazareta Jerozolimon ejnantis, truka kieloniej tris deszimtis adinu. Wieszpats Jezus dar mažus giebieje nuwargti. S. Maria kajp imanidama ji głobe.

## §. 53.

**Giminie Szwenta ejt i welikas.**

Kad Wieszpats Jezus užklude dwilektus metus amžiaus sawo, szwenta giminie trisu kielawo Jerozolimą, weliku szwentes atbuti. Nuejusi rado gaspada, par septines dienas meldies o Kristus wisumet su tiewajs buwo.

Pagal paprote židu ipatej meldas wiriszki ipatej motriszkas, o wajkaj gal ejti ar su wiriszkajs ar su motriszkosiems. Szwentej pasibengus wiriszki eje namon sawo kruwoj, o motriszkoses sawo buriej kielawo. S. Maria isz Jerozolimos ejdama o Kristaus neregiedama, tare ji kielaujent su S. Juzupu. Tas wilies ejnant su S. Maria, tuotarpu jaunikajte ne sze ne cze nebuwo.

Atejusiu i miesteli kuremi rejkieje nakwoti, nes brieszka, susitika S. Maria su S. Juzupu ir tujaus klause: o Jezuselis kami? Pasizgiedusiu ir bajsej nuhudusiu tejrawas nu kitu židu, bene mate kas tokie taj wajkiele kielaujente? Bet wisi pasisakie neregiejusis. Nebimanidamu kan bedariti griza Jerozolimon. Cze wiel tejrawas, bet negaleje dasiklausti.

S. Maria mislije bene pajuta Arkelaus, ir bene idieje i kalini. Paskiaus tare bene iszeje pri S. Jona i pajordani. Isirupinusi warksze nebimane kami ir kajp jeshkoti.

S. Juzupas i wienus, S. Maria i kitus namus ejdama, klausinieje bene mate kas tokie wajkiele? Wienu namu gaspadine tare S. Mariej: buwo cze pri manęs wajkielis: galejo turieti dwileką metu, labaj skajstus ir gražus, melde paszaļpas ir gawo, bet nežinau kur paeje.

Tejp bejeshkant kažikas tare S. Mariej; meldamoj bene jusu wajkielis ira bažniczioj ir sznekas su musu mokitajs wirajs?

§. 54.

### **S. Maria su S. Juzupu atrand Iszganitoj.**

Tiewams namon grizstant Wieszpats Jezus atsiskijdes nueje i bažniczę kami rado besimeldantius židus. Ir pats pasimeldes izęngie i bažniczes atskiri kuremi paprastaj židu mokiti giebieje parkratinieti rasztą szwëntą. Tarp tu budamas Iszganitojas kan sznekieje, rasztuj Szwëntam tilant nežinom. Žmones mokiti tiktaj sąmprotau sznekiejus Wieszpati apej dwejoki atejma Messiosziaus. Wieną lieti diel atpirkimo žmoniu, antrą galingą ir baugi diel apsudijmo wisu dusziu.

O jogiej židaj ļaukie tuokart Messiosziaus galinga, kurs jus iszgielbietu nu wiresnibes Rima ciecoriaus ir padaritu ponajs wisos pasaules; Kristus Jezus židu rebinams darode, rejkięnt ļaukti pirmu atejma Messiosziaus nu-

siziaminuse, kurs duszes atpirktu o paskiaus paskutine atejma didioj galibiej. Sznekiesis Wieszpaties tejp buwo bukłus, jogiej židaj girdiedamis jo žodžius, stebiejos ir sokie: ej tegul regiesma kas taj bus par „wajkieli? Isz kur jis atsirada?

S. Maria su S. Juzupu par tris kiauras dienas Wieszpatię jeszkojusiu, ateje i bažniczę ir pamate ji besiedanti tarpo daktaru. S. Maria labaj prasidziugo o prisiartinusi tare „*Sunau kan taj mums padarej? Szitaj tie was tawo ir asz gajlesingi jeszkojome tawes. Ir tare jems: kas ira jog manę jeszkojot? Nežinojot jog tuosi dajktuosi kurie ira tewo mano rejkie man buti?* S. Maria tu žodžiu Wieszpaties nesuprata; wienok užlajkie ominoj sawa.

Tujaus Kristus Jezus draugi su tiewajs iszeje isz bažniczes, kielawo i Nazaretą o su lig tuo łajku prikłause tiewu sawo.

§. 55.

### **Iszmintis S. Marios.**

S. Panele tejp buwo diewobajminga, tejp užlajkie wisus prisakimus Wieszpaties; jogiej tartumi esant ję antru Kristu. Tejsingaj sakom ję doresni buvus už wisus Szwentusius. Wieszpatis Jezus nors dar buwo nepaugies, tecziaus norieje, idant Jo motina butu pawejkslu wisems žmoniems ir giwu iszrejszkimu Ewane-

lies. Pats ję mokina o taj dielto, idant paroditu jos asaboj, kokij tur buti wajsej moksla Kristaus. Arba kajp tur elgties pasekiejej Wieszpates. Dar dielto idant darbai sutwierimo pasaules sutiktu su darbu atpirkimo. Nes kajpo Adomas prapuldidamas par grieką wejslę žmoniu, tureje draugie Jjwą, tejp rejkeje, kad pri atpirkima ir iszgelbiejma žmoniu, antra Adoma Kristaus Jezaus, butu draugi S. Maria.

Dielto taj Kristus Jezus S. Marią wisusi dajktusi apszwiesdamas, gierausej iszmokie naujos kataliku wieras: aprejszkie anaj, jogiej tur buti istatiti septini sakramentaj, kurius žmones priimdamis nupelnis iszganimą dusziu. Jogiej tur buti miszes S. Iajkitinas pats Kristus tur numirti ant križiū, tretioj dienoj kielties isz numirusiu ir sugriszti i dangū. Žine apej jo bajsi mirimą Iabaj nuludino szirdi S. Paneles; tecziaus nieka negaleje sakiti priesz pariedimą Wieszpates Diewa.

§. 56.

### **Senatwe S. Juzupo.**

Kada Szwencziause Panele dasijkie triju deszimtu tretiu metu, o Wieszpats Kristus asztuoniolikas; S. Juzupas bęngie szesztą deszimti amžiaus sawo. Nebuwo tadgi Iabaj senas: tecziaus pradieje diažnaj sargaloti.

Nebgaleje tãkiej sugromulti walgiu, neretaj lijneszo ji warste ir priwerte atsigulti.

Kãn regiedama S. Maria meldže jo, idãnt pametes darbus dajlidistes sawo atilsietumes. Nekarta sãkie „prisidarbaj, priwargaj par amželi sawo, gali atsipusti, asz su Szwencziausiu Sunu sawo uźdirbsiu ir tamstaj duonele.

Paklause jos S. Patriarka, nebisipile darbuosi; bet sunku jam buwo regieti wargus S. Marios, kurius diel iszmajtinimo giminies sawo pakielti turieje.

### §. 57.

### **Numirimas S. Juzupo.**

Par kietwerius paskutinius metus amžiaus sawo S. Juzupas wẽn neigaleje. S. Maria jo swejkatu rupinos: pati walgi wire, pati atneszusi pri jo łowos putrã ar kitã wirałã ji sriube. O jogiej newejku buwo nupelniti koki swarã mejsos; pati su sunumi jos newalgie, tiktaj ligonij kãsneli jos kiswa.

Regiedamas tã jos mejlę S. Juzupas: szimtajs kartu sãkie anaj acziu. Sopulejs smerte suspaustras nej atioje, nej rugoje ant Wieszpaties; bet wiskãn łabaj kãntrej priimdawo isz rãnkas Diewo.

Prisiartinus paskutinej walãdoj, buk Wiesz-pats Jezus tares S. Juzupuj „ejk i atklãnes małonus głobies mano ir praneszk tiewams szwẽntẽms tẽn esãntẽms, jau łajkuj prisiarti-



nus, kuremi bus iszwesti i karalistę dangaus. Ant gała S. Juzupas pałajmino Kristu Jezu su S. Marią, tuodum pri łowos stowęnt, pakiele akis sawo i dangū ir dalje numire. Łajmingas žmogus kurem mirštąnt cze pat buwō Jezus ir Maria!

Szwencziause Panele pati apwiłko kunu S. Juzupa su iszilginejs marszkiņejs ir tujaus pagal paprote židu be kokios budines pałajdodina. Kuna nesząnt pati eje werkdama paskuo ir užkasina kapusi Nazareta.

§. 58.

### **Darbaj S. Marios.**

S. Juzupuj pasirinkus, S. Maria elgies indiemnaj, arba diewobajmingaj kajp węn rejkięnt. Apejdawa namu žigius darbawos, idąnt nupelnitu duoną. Wis taj tecziaus dare be isipilimo, be raukimos, be klegiese ir be skundimos ant wargu sawa. Wisados giera, wisados leti, wisados linksma ir spakajni. Gawusi wienok praguma arba spiedoma: beregięnt meldies, beregięnt duksawo, beregięnt pakiele szirdi sawa ir mislije apej dajktus Diewo.

Draugi su jaunu Kristu, wiena karta dienos buwiej te walgie. O taj dare tikt wakarajs, po užsilejdimu saules. Walgis anuodums buwo: duona, unduo ir kartajs žuwis, kurę isz ežera Gienazaret prigaudawo. S. Maria žinodama auginanti isikunijusi Sunu

Diewo Aukszcziausioje, kajp imanidama ji lenkie. Pati wire walgius, pati stala padengdawo, pati wiralus nesze, pati kartajs priklaupdama melde Sunaus, idant walgitu.

§. 59.

### **S. Jonas tajsos skielbti žodi Diewo.**

S. Elzbietaj mirus, paliko S. Jonas toje pat pustiniej, ties upi Jordana, kurioj su motinu giweno. Giwenimas jo buwo labaj asztrus: namu neturieje, bet kiutoje uolos pliszoj. Wajkszcioje apsisiautes su werbludo gaurotu kajlu, parsijuoses su sziksznas dirzu. Walgie kazikoki miszko medu ir swirplus arba szaranczius, kurij paprastaj i Židu žiamę warsaras łajki atlekdamis, rijs žolę, jawus ir mediu łapus. Ne karta ir žijwę mediu nukrimsdawo. Tems atlekus S. Jonas daug ju prigaudes, slegie ir łajkie žijmos gadinej. Kajp tas majstas buwo gardus, arba skanus; kožnas numana. Urwi sawa bspiedamas: meldies be gała, mislije apej dajktus Diewo, tajsies sakiti pamokslus ir paszaukti židus ant metawones. O taj dielto kad griekaj nekludintu jams pažinti, jau esanti ant žiami Messiosziu.

§. 60.

### **S. Jonas moka Zidus.**

Ejnosziuj aukszcziausiu kunigu esant, Pilotuj isz Ponta kajpo storastaj Židu žiami.

waldant, o Wieszpatem Diewuj lijpant prabila S. Jonas Zakariosziaus sunus. Kuri daliką szejp apraszo S. Łukoszius Ewanelista „*ir ateje ing wisa szali Jordano apsakinedamas kriksztą pakutos ant atlejdimo grieku. Kajpo ira paraszita knigosi kalbu Izaio-sziaus pranaszo, balsas szaukenczio girioje, tajsikiet kialą Wieszpaties, darikit tejsius takus jo.*“ (Parsk. 3, 3—4.)

Židaj kielantis su paramu pas upę Jordano, iszgirda tąn balsą S. Jono, klause jo pamokslu ir kitiems pasakie. Tij noriedamis sawo ausiemis pranasza kalbos klausiti, eje i Pajordani. Ilgajniu pradieje plusti dide daugibe žmoniu, kurius S. Jonas ne wėn mokie bet dar plukie arba kriksztije Jordano upiej. Kožnas tejp apkriksztitas apsiimdawo metawoties ir dariti pakutą už papilditus griekus.

§. 61.

### **Wieszpats Jezus prijem kriksztą.**

Tejp S. Jonuj pri pakutos beszaukięnt, Kristus Jezus jau triju deszimtu amžiaus sawo metu sulaukies, rizo pradieti darbą iszganimo žmoniu, diel kurio buwo nužengies isz dangaus.

Tilej wienu wienas iszejes isz Nazareta lejdos i Pajordani. Pas S. Joną atkielawes tare: apkriksztik mane. *O Jonas nelajdo jo, sakidamas: asz turiu buti kriksztitas*

nuog tavęs, o tu atejni pas mane? Bet Jezus atsakidamas tare jam: parstok dabar, nes tejp mums prigul iszpilditi wisą tejsibę. Ir tada ji prilajdo (pri krikszta).

O Jezus apkriksztitas tujaus iszejo isz undenio; o sztaj atsiwiere jam dangus; ir regiejo Dwase Diewo nužengianti kajp karweli ir atejnanti ant sawęs. O sztaj balsas isz dangaus kalbans: Tas ira Sunus mano mielas, kuris man pamego. (Mat. 3, 14—17.) Balsą isz dangaus atėjusi, ne wën Kristus Jezus su S. Jonu gir-dieje, bet ir daugiel kitu klausitoju prano-kieje Kristaus. Tejp Diewas Tiewas norieje lig lajku paroditi žmoniems didibę Iszganito-jaus; o taj dielto, idant jo klausitu ir tikietu. — Paskiaus buk Jezus Kristus pats apkriksz-tijes S. Joną; bet to rasztas szwëntas nesako. Gana to jogiej Kristus Wieszpats krikszta, priimdamas, istate sakramentą krikszta S. ir padare wisems diel iszganimo duszios rejkalingu. S. Maria Nazareti palikusi, žinoje kami ira jos mielausis Sunus; nesgi tas iszejdamas pasisakie kur ejsis.

§. 62.

### **Wieszpats Kristus gundinamas.**

Wieszpats Jezus krikszta prijemes, negriža pri sawa Szwencziauses Motinas i Nazaretą,

bet wedamas nu Dwases Szwęcziauses lejdos i girę, arba i wietą, kurioj niekokie žmogaus nebuwo ir tų gawieje par kietures deszimtis dienu su naktiemis, nieka ne gierdamas ir ne walgidamas. Kajpo žmogus negalejes butu tiek lajka iszturieti be kokie majsta; bet užlajkie ji dejwista. Praslinkus taj gawienej Wieszpats panoro walgiti.

Tuotarpu pikta dwase nežinodama kur Kristus dinga, lakste po wisą krasztą pakol atrado.

Matidamas ingis welniukas Kristaus Szwęntus darbus ir saugojmos nu mažiause pagalaus grieką; numane ji esant ne paprastu szwęntu žmogu bet kažikuo didej kiejstu. Sąmprotawa pagalaus esant Sunumi Diewo; tecziaus tu gieraj nežinodamas, norieje nu Jo paties iszsitejrauti. Argi taj ne mulkis? Ir apgaus jis Diewą isikunijusi!

Tas welnias atrades Kristu besimeidanti ir alkstanti, Wieszpatem Diewuj dalejdant, winks parsimajne tarsi i žmogu, pajeme dwetą akmenu, kuriudu kizdams Kristuj tare „Tamsta nori walgiti, jejgi esi sunus Diewo lijk kad tuodu parsimajnitū i duoną. Kristus atsakie: *parassita ira: ne pacziu duonu givas ira žmogus, bet wisokiu žodziu, kuris iszejna isz burnos Diewo.* (Mat. 4, 4.)

Welnias isz to atsakima nesuprasdamas

kuo ira Kristus tare: ko cze wienas słapstajs, ejk su manem Jerozolimon. Wieszpats ir pasidawe. Tada welnias nuwedes pastate ji ant wirszaus bażniczes ir tare: *jej esi sunumi Diowo nusilejsk žiemis, nes paraszita ira, jog aniolams sawo jsakie apej tawę ir nessios tawę ant ranku, idant kartajs nepažejstumej koju sawo ant akmenio. Tare jam Jezus, wiel paraszita ira: negundinsi Wieszpacies Diowo tawo.* (Mat. 4, 6—7.) Kajpo butu tares: kam cze turiu szokinieti žiamen tarsi prantawodamas ar padaris Wieszpats stebuklą, kad galu trepiemis pagal nulipti. Dar welnias nieka nepeszės pradieje slugoti Kristu, idant draugi ejtu ant auksza kalna: Iszganitojas ir eje. Palipus ant kalną, parode welnias wisas karalistes swieto ir sakie Kristuj: „wis taj mano ira, wis taj duosiu tau, jej puoles pasikloniosi man.“ Tada tare jam Jezus: ejk szalen welne, nes paraszita ira „Wieszpacziuj Diewuj tawo kloniosis ir jam wienam tarnausi.“ (Matt. 4, 6—10.) Tuokart pikta dwase nieka neiszsitejrawusi, spruka szalen o aniolaj atejo ir tarnawo Kristuj.

§. 63.

### **Wieszpats Kristus ejn i Pajordani.**

Gawienę pabengies ir welniu nusikrates, Wieszpats Kristus negriža tujaus i Nazareta

pas S. Marią motiną sawa, bet lejdos i Pa-  
jordani pas S. Joną. Kuri kriksztitojas isz-  
wides, minej susirinkusej kłausiti jo źodziu  
girdant, su pirsztu Kristu Jezu rodidamas  
suszuka „*Szıtaj awinelis Diewo, szıtaj kuris  
najkino griekus swieto. Tasaj ira apej  
kuri sakiau, ejna paskuo manes wiras...*  
*Kursaj pirmiaus buwo nekajp asz.* (Jono  
1, 29—30.)

Antra karta wiel ateje pas Jordana Kri-  
stus Jezus, kuri iszwides S. Jonas, tejpogi  
tare: szıtaj awinelis Diewo, kajpo butu sa-  
kies: szıtaj Sunus Diewo apej kuri jums ne-  
karta kalbiejau, ateje tas diel atpirkima źmo-  
niu ir atidarima dąngaus.

Tus źodzius iszgirdusiu du S. Jono mo-  
kitiniu S. Endriejus su S. Jonu apasztolu,  
prikiba pri Wieszpaties ir paskuo jo eje.  
Tuodu regiedamas Kristus kłause, ko jeszko-  
tau? Szuodu atsakie: mokitojau kami giweni?  
Tare Kristus, ejkitau ir pawejziekitau. Tuodu  
ir eje draugi. S. Endriejus atwede pas Jezau  
S. Simona, kuri Wieszpat's pramine uołu arba  
Petru. Grizdamas i Galileą Iszganitojas pa-  
mate Pilipą ir lijpe ejti draugi. Pilipas at-  
wede pas Kristu Natanielu. Tejp Kristus  
surinkies penkietą mokitiniu, pakol ne sugriża  
i Galileą, kur pakluk mokie źmones, rodida-

mos tēms esus tikru Messiosziu, nu sena pasaulej pažadetu.

§. 64.

### **Kriksztinas S. Marios.**

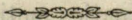
Nazareton sugrižes Kristus, eje pas sawa motiną S. Marią, kuri jam puole po koju. O mokitinej naujej surinkti matidamis tą nusižiaminimą Wieszpates motinos, suprata esant ję didej diewobajmingu; todiel nulėnki galwas sawo, melde S. Marios idant jus lajmintu arba blagaslowitu, ką szi ir padare. Paskiaus Szwėncziause panele ne wėn Sunu bet ir jo mokitinius pawajszino su wirału padorej patijktu. Pawajszinusi sugulde pagal sawa iszgalejma ant suolajs; nes tiek lowu neturieje.

Kad Wieszpats Jezus namelusi motinos sawo parguleje, ta su nusižiaminimu pri jo priejusi tare „Sunau! nesgi kriksztas jau ir istatitas; tejkies ir mani apkriksztiti.“ Wieszpats ne priesztaraudamas, pasisakie taj tujaus padarisis. Nors to niera Szwėntami raszti, tecziaus rasztinikaj sako, i kriksztinas atlekus daugiel isz dangaus aniołu. O S. Petrą sutejkus kriksztą S. Mariej. Kriksztijent, Diewas Tiewas atsilijpes szejš žodzejs „*Ta ira duktie mana, milema mana, kuri man itika.*“ Kristus tares „*ta ira iszrinkta ir numileta motina mana, ta wisusi dalikusi bus su*



*manem.*“ Dwase Szwenta kalbiejusi: *Ta ira sužiedotine mana, isz tukstancziu iszrinkta.*

Po to krikšta Szwencziause Panele igije daug milestu Wieszpates, kurios ję padare dar didesnej szwentu ir juoba graži akise Wieszpates Diewo, ne kajp Aniołaj ir wisi kiti szwentejej.



## **Parskiris VI.**

*Kristus apsakinie Ewanelią, S. Maria kartajs ejn draugi.*

§. 65.

### **Parietka Kannos miestelej.**

Ne par tolij nu Nazareta buwo miestelis wadinamas Kanna, kuremi jaunas židukas wede moteri. Pakwiete i parietką pirma S. Marią o paskiaus pajutes Kristu Jezu parejus ir tąn draugi su mokitinejs užprasze. Wieszpats noriedamas naujemi istatimi pagirti moteristę ir i didibę sakramenta pakielti; pasisakie atejsis. Nejgi apgawa. — Isakitoj dienoj kartu su sawa motinu ir mokitinejs nueje i Kanną.

Jaunuoju suwencziawojus, tiewaj swadina swetius pri pijtu. Wajszina gauzej, ragina kad walgitu ir giertu. Tęms gieraj walgant o gal buti ir gierant, pradieje dejuoti jaunaj-

sis, jogiej nebtur wina. Iszsigirdusi apej taj S. Maria o žinodama kas ira par wieną Kristus, prilinda pri jo ir tare: Sunau jaunasis pritruka wina, ar negaletumi jo sugielbieti ir iszpirkti nu giedas? Kristus Jezus su linksmu wejdu atsakie: *o kas wedam motriszkie darba?* Tejp atsakidamas norieje pamokiti motiną sawa, jogiej darbus Diewo stebuklus rejkdariti diel wieros, o giminej kiszties i tus neprider.

S. Maria tecziaus suprata Sunu sawo padarisent ko norieje, todiel nieka daugiesne nebklusdama, nueje pri tarnu. Prejminiej buwo pastatiti szeszi sudinaj arba didi isz akminies kalti indaj, kuriusi židaj užwis ejdamis walgiti, giebieje plauti rankas sawa. S. Maria tare tarnams: iszwerskiet ir iszplaukiet tus sudinus ir pripilkiet sklidinus su czistu undeniu. Szij tejp ir padare Paskiaus S. Maria atwedusi Sunu sawa parode jam sudinus su undeniu, kuri Wieszpats akiesmirksniej parmajne i winą.

Tarnaj suszoki tujaus sieme ir nesze winą swodbos pardienuj, kurs paragawes ir atrades graži winą, paszaukie jaunai ir tare: paprastaj žmones duod pirmu gierą winą o swetems pasigierus pakisz ir prastesni, dielko tamsta nžlajkiej winą gierą lig sziolej?

Jaunajsis nežinodamas kami tarnaj wina gawo, szoka pri ju ir klause. Szij atsakie

tataj Jezus isz Nazareta undeni parmajne i winą. Tuokart wisi swetej su platiomis akimis pradieje stebieties i Kristu, jo mokitinej itikieje ir pradieje skajtiti už Messiosziu. — Buwo taj pirmasis stebuklas, kuri padare Kristus Jezus.

§. 66.

### **S. Maria wajszcio su Kristu.**

Parietkaj pasibengus, Kristus Wieszpats eje i miesteli Kaparnaum wadinamą; kielawo paskuo jo ir S. Maria. Ewanelistoms tilent nežinom ką ten dirba, numanom tiktaj jogiej draugi budama klause pamokslu Sunaus sawo; jam meldantes ir szy meldies. Kartajs ir pati mokie už wis motriskoses atejnantes klausiti zodziu Kristaus. Kartajs Iszganitojui su jo mokitinejs walgi tajse o kartajs ir at-siskirdawo nu Wieszpatis.

S. Maria tejp buwo giera, jogiej niekumet nieks nemate jos susiraukuses ar supikuses. Wisumet leti, wisumet małoni tarnawa Diewuj. Diełko tejp buwo giera? Diełto: jogiej žinoje wiską pasaulej dedantes isz pariedima Aukszciausioje. Argi tad S. Maria galeje ant to rugoti. ką gieriausis Diewas dalejsdawo? Ne karta truka anaj duonas, nekarta pawargo kieloniej, nekarta datire ir prikaszcziu nu žmoniu; tie wienok atsitikimaj niekumet nepadare jos suriužusi. Oj! kad ir musu

motriszkoses sektu pawejzdą tami daliki S. Marios; nebutu tarp ju nej kiersztu nej barniu, kurij tånkiej atsitink.

§. 67.

### **Nusižiaminimas S. Marios.**

Nie wiena giera darba nedare S. Maria, kuremi nebutu regiemas jos nusižiaminimas. Tu doribe S. Maria praeje wisus žmones. Žiaminas užwis dielto jogiej buwo žmogumi sutwertu. Kiti szwenti pagalaus žmones žiaminas dielto, jogiej sugrieszije ir gal sakiti su Dowidu karalu „*pirmiaus nekajp nusižiaminau, nukaltau*, bet Szwencziause Panele niekumet nesugrieszije, tecziaus didziausej žiaminosi. Nej tas, jogiej nu Anioła buwo pramintu milestas piłna, nejgi jogiej buwo motinu isikunijuse Diewo, nejgi tas jogiej wisi ję lenkie ir už didę skajte; negaleje jos nie trupute pakielti.

Par trejus metus apsakiniejsma sawa Kristus Jezus po tris kartus par szwentes buwoje Jerolimoj, o su juomi draugi ir S. Maria. Dare taj dielto, idant kožnoj wietoj galetu klausiti saldzius jo kalbos kajpo žodze Diewo.

§. 68.

### **Mejle Apasztolų diel S. Marios.**

Wisi Apasztalaj Wieszpaties Kristaus, lenkie S. Marią kajpo motiną ju mokinojaus.

Sznekiedamis wadina ję poni ar motinu Kristaus. Dar didesnej pradieje lenkti prisi-stebiejusis szwentęms jos darbams.

S. Maria apdowinota ipatingomis milestomis Wieszpatis: pažina kožna apasztola, žinoje kiekwiena palinkimus, norus, tikiejma ir mejlę diel Kristaus; todiel kartajs jus mokie arba to rejkięn parsprzedawo. Mileje S. Petrą kajpo busenti wietiniku ant žiames Sunaus sawa. Mileje S. Joną diel jo czistatos, lipszne apsiejma, mejles artima ir dielto jogiej turieje palikti jos głobieju wietoj Kristaus. Dar mileje S. Magdałeną kuri tape jos draugi, wisur su anu wajkszcioje o to rejkięnt ir szelpe; nes buwo turtinga.

§. 69.

### **Judoszius Iskarlotas.**

Judoszius pakluwes i apasztolus Kristaus isz pradzios buwo gieras, gawo apstej milestu Diewo, klause kajp rejkięnt žodziu Wieszpatis ir butu galejes palikti szwentu, kad ne szios idas.

Po truputi pradieje niekinti Szwęcziause Panełę kajpo neturtingu ir mažne ubagi: nes pinigams tiktaj pripažindawo didi preki. Pas-kiaus pamokslus Kristaus pradriska kajtiti už mažą dajktą; stebuklų jo negaledamas pejkitej niekinti, paprastaj apej jus nieka neszne-

kieje. Tejp kas kartas didesnej nustodamas milestas Diewo, palika nedoru.

To negana: zinom jog Wieszpats Kristus, lajki apsakinieymo Ewanelios, kielaudamas par miestus ir sodas arba uliczes; negaleje sau uždirtbti duonas kajp pirmu: apasztolaj su jomi draugi wajkszcziodamis, tejpogi buwo atsitrauki nu darbo o majsto rejkaławo. Todiel Wieszpats dalejda priimti ałuzną arba pinigus diel papena rejkalingsus. Majszeli su tajs pinigajs, nu žmoniu duodamajs nesziojes Judoszius. O jogiej Kristus maž tu te wejzieje; todiel szis ir pradieje po truputi waginieti; nes kas ira diel Žida už pinigus smajlesniu dajktu?

Ilgajniu to tikt ir wejzieje idant jo kolytoj daugiaus butu naudos. Kad S. Maria Magdalena patepe kojės Christaus, tas darbas gieras nepatika Judosziuj. Kaņ S. Jonas Ewanelioj szejp aprasze „*Maria pajeme swarą monsties brąngios szpikanardo ir patepe kojės Jezaus ir nusztuoste plaukajs sawo kojas jo ir namaj prisipilde kwapu monsties.*

*Tare tada . . . . Judoszius Iskariotas: kodiėl ta monstis nebuwo parduota už tris szimtis grassiu ir neduota pawargielems? O taj pasakie ne jog turejo jis rupesti apej pawargielus, bet jog buwo wagis ir majszelus turiejo, ką indedawo nesziojo.*

*Tare tada Jezus: dalejskiet jej idant ant dienos patajdojmo mano taj užlaikitu; nes ubagus wisumet turite pas sawę, o mani ne wisados. (Par. 12, 3—8.)*

Cze jau regiem, jogiej didziausi idu Judosziaus buwo godulis (łokamstwa) pinigu, kurs ji ir nuwede i prapulti. Jug taj pinigu pamejles ir Kristu Jezu iszdawe.

Oj tas nelajmingas godulis ne wieną prapulda; todiel tejsingaj S. Powilas Apasztolas gromatoj pas S. Timoteusza saka „*Nes kurij nor turtingajs pastoti, ipula ing pagundinima ir ing žabangus welnio ir ing daug pagiejdimu nenaudingu ir ižejsdu, kurie paskundina žmones ing prašuwimą ir prapulti. Nes szaksnis wiso pikto ira goduliste, kurios nekurij trokszdamis paklido nuog wieros ir isipajniojo ing daug sopulu. (Par. 6, 9—10.)*

§. 70.

### **Tolesni darbai Wieszpacies Jezaus ir S. Marios.**

Artij jau buwo kancze Kristaus Jezaus kurs zinodamas galent Apasztolus isz tos pasipiktinti, o noriedamas jus patwirtinti wieroje, nuwede Apasztolus Petrą, Jona ir Jokuba ant kalną Tabor wadinamą. Beregięnt parsimajne ir parode diewistę sawo. Dar taj dielto idant

mokitinej parsimajniusi regiejusis, nenusimintu pamati ji ľajki kanczes, be gaľa nużiamintą. Po to dide stebukľa, sugriża Wieszpats i Nazareta pri sawo S. Motinos, parbuwo cze kieleťą dienu ir iszkielawo, S. Maria su mokitinejs wedęns i Jerozolimą.

Ejdamas daugieľ wietosi dare stebukľus. Jerozolimos bażniczion iejes, mokie żmones o kad pamate żidus sziausząntes lejdos i miestą wadinamą Eprem. Tuotarpu sunkiej isirgo milemas nu Kristaus Łozorius: kurs nebuwo pażejstas, bet tejp tiktaj wadinos. Marta ir Maria jo seseri żinodami kami ira Kristus, dawe jam żodi ir melde idąnt atejes iszgiditu aniedwęms broli. Kristus neskubieje i Żidu żiamę, o Łozorius ir numire. Kieturioms dienoms po numirimo ateje su sawo draugajs Kristus i Betanią ir prikiel jau dwokąnti isz graba Łozoriu. Tas stebukľas daug żidu priwerte tikięti i Kristu, bet ľabaj isziżina netinkąntius, kurij sokie „kas bus szitaj, wisi żmones ejn po Kristaus? Todiel riżos ji użmuszti.“ Bet kajp sugauti? Kajp suimti? gal atsitikti miesti sumiszimas; nes daugibe żmoniu skajtidamis uż nepaprasta pranasza; mil ji ir ľenk.

Tokiemi ju rejkali pasiszowo Judoszius, nueje pri ju, pradieje pejkti Wieszpati ir sokie



„Kristaus isz Nazareta skielb nauji mokslą, priszingą istatimuj Mojziesziaus, ira neprietelu Rima ciecoriaus, pakviestas gieb ejti ant pietu pagalaus pri nedoru žmoniu, mil mujtinikus ir wadio su sawem papejkaus žmones; todiel rejkietu idant jus kajpo wiriausi sargaj tikiejmo liglajku, pamislitumet kajp juomi nusikratiti. Ta kalba Judosziaus didej patika parizeuszams: todiel kłause jo, ar negaletumi mums padieti ji sugauti? Szis atsakie: o kodieli ne, jej tiktaj man užmokieste? Tie ir žadieje jam užmokieti už iszdawimą tris deszimtis sidabriņu pinigų. — Wis taj žinoje ne wem Wieszpats Jezus kajpo Diewas, bet ir Szwencziause jo Motina. Norieje Kristus atitraukti ji nu tejp piktos misles, sutejkie jam milestas sawo; bet Judosziuj suligti pinigaj juoba tika, ne kajp szirdies gieri ikwiepimaj.

§. 71.

### **Ižengimas Wieszpates i Jerozolimą.**

Werbu nedieles dienoj iszauszus S. Maria su Maria Magdalena ir kitomis motriszkėmis paliko Betanij: o Kristus Jezus iszeje Jerozolimon. Atejes ijoje i miestą siedamas ant asiliczes su didi iszkilmi: židaj tij užwis szaukie hozana sunuj Dowido, taj ira: tegul bus giwas Kristus sunus Dowido žadietasis Messioszius. Dare taj už wis dielto,

jogiej Wieszpats prikiele isz numirusiu Łozoriu. — Parizeuszaj taj regiedamis ir girdiedamis woz ne patruko; grijze su dantiemis ir sokie: pałank truputi, mes tawi par Judosziu sugrejsma.

Welnej matidamis ant ko ejn Kristus mieklinos negieraj dariusis, gajlejos kurstiusis priesz Kristu parizeuszus; nes suprato Wieszpati mirsent diel iszganimo dusziu žmoniu. Pati pagalaus Judosziu norieje atitraukti nu pardawimo Iszganitojaus, bet nieka negaleje padariti su žmogumi godiu, pasitajsiusiu ir duszę welnems už pinigus atiduoti.

Wieszpats Jezus ilgaj mokies žmones Jerozolimos bažniczioj, iszeje oran. Judoszius tujaus prilindes klause Wieszpaties, kur kiententu ejti? Nes norieje žinoti wisus jo žinksnius. Kristus tecziaus nepasisakies, sugriža i Betanią.

### §. 72.

#### **Wieszpats didemij kietwergi.**

Atejus didemuojuj kietwerguj Wieszpats Jezus pasakie su Diewu milausej motinaj sawo ir kitemis motriszkoms atejusioms isz Galileos, palika tas wisas Betanioj o pats su dwileku apasztolu sawo iszeje Jerozolimon. Prisiartines pri to miesta, tare S. Petruj su S. Jonu, pranokusiu mamis padarikitau kan rejkięnt

diel walgima awinele weliku. O tuodu klause kami nori idant pritajsituwiau? Wieszpats atsakie: ejkitau Jerozolimon: iejusiu pamatistau žmogu neszanti kružą undens, sekitau jo piedas ir klauskitau „kami ira wieta, kurioj mudams mokitojas galetu walgiti awineli weliku? Szuodu iejusiu i miestą pamate žmogu su undiniu, o tas parode ertą grinczę kuriuoje szuodu padęngie stałą ir wis kąn rejkięnt suriede. Atejes Wieszpats su mokitinejs, siedos taj grinczioj, stojęs walgie awineli, paskiaus istate sakramentą kuna ir krauje sawo, nuplowe kojes apasztolams, iszsiunte Judosziu, pasimelde ir iszeje su mokitinejs wedęns i darželi aliwu.

## §. 73.

**S. Maria pradžioj kanczes Wieszpaties.**

Wieni rasztinikaj sako: S. Marią Kristaus motiną, par paskutinę weczere buwus Jerozolimoj: bet pri weczeres neprideriejus. Dar sako Wieszpatem i darželi ejnant S. Marią užbiegus jam kieli, meldus idant lejstu draugi kientieti; bet Wieszpati to nedalejdu, o S. Marią po pasakimo werksmingo su Diewu; pasitraukus i szali.

Kiti sako S. Marią kietwerga wakara buwus Betanioj su kitomis motriszkomis atkiewlawusioms isz Galileos: o S. Joną Apasztolą

nakto widu dawus anaj žodi, Wieszpati Jezu jau sugautą esant.

§. 74.

**S. Maria kanczes Wieszpaties lajki.**

Ar szejp ar tejp atsitiko, to gana jogiej Szwencziause Maria nu pat rita didiosis pertniezes draugi su kitomis motriszkomis buwo Jerozolimoj ir kas dedas su Kristu regieje.

S. Jonas su tomis draugi budamas, daboje wisus žinksnius Wieszpaties. Križiu ant kaļną Kaļwarijos neszant, S. Jonas ligi dali paskuo eje ir guode kiek galis Szwencziause Panele. Kad Wieszpati Jezu kaļa pri križiaus, kad su tuo pakiele, stowieje po križiu S. Maria motina Diewo, S. Maria Magdalena, Maria moters Kleopa, Maria Motina Jokuba apasztoļa mažesnioje, Salome ir S. Jonas Apasztoļas.

S. Maria matidama bajsiaus sopulus Sunaus sawo, tejp buwo suspausta gajlesiu, jogiej galem skajtiti už stebukļa, kad draugi su Kristu nenumire. Sopulej S. Marios po križiu stowentes, buwo didesni už kanczes wisu muczelniku Diewo. Regiedamas ir žinodamas taj Wieszpatis Jezus tare: „*Motriszkie szitaj sunus tawa.*“ Taj sakidamas parode su gaļwu i S. Jona. O Apasztoļuj tejpot su gaļwu rodidamas i S. Marią sachie: *Szi-*

*taj motina tawa.* Su lig tu wałandu S. Jonas paskajte S. Marią už tikrą motiną ir buwo jos głobieju.

Idant ne padidintu gajlese Szwencziauses Paneles, ne sokie małone źodze „motin mana! szitaj sunus tawo bet tiktaj tare Motriszkie.

Tij źodej parwiere szirdi karalenes dan-gaus; nes wietoj tikro Diewo, gawo už głobiej tikra źmogu. Wietoj Sunaus Diewo, gawo sunu Zebedeusza.

### §. 75.

#### **S. Maria łajdo Sunu sawa.**

Żmones swejki pri kriźiaus už nedoribes prikalti, kiboje giwi kartajs ir par nediele. Butu kibojusiu tijk pat ir du łatru draugi su Kristu nukriźiawotu, bet kad po didioses pertniczes eje subata ir kietina prasidieti źidu szwente weliku o szwentes sułauki norieje wisi linksminties; todiel negražu jems buwo regieti giwus ant kriźiu wajtojentius. Kad to nebutu: źidaj nueje pri Pilota, melde idant dalejstu pertniczes wakara sułaužiti kaulus kibantiuju, iszginti duszę ir pałajdoti. Pilotas dalejda tejp padariti, ir dawe Rima źalnierius. Kurij nueje ant kałną Kałwarijos, nułejda abudu łatru, sułauže stajbukaulus, iszware giwibą ir

paľajdoje; nes apsuditi ant smerti, giwajs paľikti nebgaleje.

S. Maria su draugajs sawa pamatusi kruwų źalneriu atejnųnt, didej parsigųnda; nes mislije kad tij kųn norint daris kunuj Sunaus jos.

Bet atejuszis kad pamate Kristu jau numirus, nieka kunuj nebdare; tiktaj noriedamis datirti ar tikraj numire, lije źalnieriuj Longinuj su ragotini parwertu jo szona. Longinas pardure, isztekieje kraujes su undeniu, tecziaus Wieszpats kajpo nebgawas, nepasijudina. Uźtiesa Iszganitojas jau skausma nebjuta bet źalnierius par toki sawa darbų, parwiere szirdi Szwenz. Marios ir kitu po kriźiu stowęntiu.

Kajp tiktaj źmones Jerozolimoj giwenųntis iszsigirda Kristu jau mirus, tujaus S. Juzupas isz Arimateos miesta su S. Nikodimu, abudu mokitiniu Wieszpates, nuejusiu pri Pilotų, pranesze jau Kristu mirus ir melde idųnt dalejstu kunų padorej paľajdoti. Pilotuj dalejdu tuodu: pirka brangies mųnstis kunuj patepti, jeme drobules su koptomis ir eje ant kalnę Kalwarijos. Szwenziause Panele buri ejnųnti pamatusi wiel nusigųnda ir klause S. Jona kas ejn? S. Jonas isz toľa paźines S. Juzupų tare S. Mariej „ejn mokitinej Wieszpates nedaris nieka pikto.

Kajpogi Szwęntu wiru atejusiu, pristate pri

križiaus koptas wisupirmu numowe erszkietiu wajniką ir nulejda S. Marijej, kuri werkdama bucziawo nes buwo kruwina. Paskiaus isztraukusiu tris winis nulejda žiamen kuną, kuri S. Maria paguldiusi ant kielu sawa, didelej werkie.

Netolij nu križiu, tami patemi kalni S. Juzupas buwo iszkaldines uoļoj sau grabą. Pames toki rejkaļą tare „neszkiem kuną i mana grabą, nieks tami niera ļajdotas, ir paguldiem Kristu mirusi. — Tuokart wisas szwēntas burelis inesze i urwą, apwinioje su drobuli, patepe su maņstiemis, su skiepetu baļtu apriszo gaļwą szwēncziausę ir tejp su werksmu paļajdoje.

### §. 76.

#### **S. Maria surenk Apasztolus.**

S. Maria su sawa draugiemis griždama Jerozolimon, kartkartiems atsisuka ir stebiejos i kaļņą kaļwarios; nes ten palika tarsi jos dusze, taj ira: kunas miļause jos Sunaus. — Sugrižusi nueje i namus kuriusi Wiespats buwo walgies paskutine weczere. Sakie kartkartiems aciu toms gieroms motriszkiem, kurios neaplejda jos ļajki prispaudima.

S. Jonas tujaus iszeje i miestą pirkti walgiu; nes par kiaurą pertniczes diena buwo newalgi. Iszejes sutika S. Petrą ir pasiunte

pri motinos Diewo, kurs atejes ir S. Marią pamates, didej pradieje werkti: nes kanczes lajki buwo užsigines jos Sunaus. S. Maria kajp imanidama ji tilde. Paskiaus susirinka ir kiti Apasztolaj, truka tiktaj Judosziaus, kurs dabar kiboje ant medi szaku. Szwenti susirinki węn sznekiejos apej kanczę Wieszpatis: wienas sakies ji mates pri Ejnosziaus, kitas plakant regiejės, dar kits ejnanti pri Eroda ir kitas križiu neszant.

S. Jonuj walgi atneszus S. Maria su kitomis po križiu buwusiomis; užsikanda. Nedieles rita S. Maria Magdalena, Maria Kleopa ir Maria Jokuba prisipirkuses manstiu, dar pirm sauletekie iszeje i kaoną Kalwarijos: bet pakoł nueje patekieje saule.

Neb raduses kuna Kristaus grabi o Aniolus regiejuses, parspruka pri S. Marios, kami tuokart pasitika ir S. Petras papasakoje regietus, girdietus dalikus ir dziaugies begalo. S. Panele tam nestebiejos nes idiem žinoje Kristu Jezu kielsentes isz numirusiu. Ne už ilga pasirode Wieszpats S. Petruj, S. Mariej Magdalenaj, deszimtij Apasztolu be S. Tamosziaus, paskiaus ir tam esant. Ateje Wieszpats i namus paskutines Weczeres ir cze ilgaj truka sznekiedamas su sawa motinu S. Maria.



## §. 77.

**Wieszpats izęng i Dąngu.**

Atejus ļajkuj i dąngu izęngima, Wieszpats pasirode namusi paskutines weczeres, kuriusi buwo tuokart susirinki: Szwęncziause Paneļę, wieniolika Apasztolu, S. Maria Magdalena su sawo broļu Łozoriu, ir kitas Marias po križiu stowiejuses.

Taņ wisą szwęntą bureli Iszganitojas nusiwede ant kaļņą Aliwu. Isakie idąnt po i dąngu jo izęngimo ne iszskistu, bet grisztu i tus patius namus ir ļauktu ateima Dwases Szwęncziauses, kureņ neuzīļga žadieje atsiunsti.

Kaņ rejķient pariedes ir papasakojes Wieszpats Kristus, paļajmina szwęntą bureli ir pradieje kielties i aukszta. Wisi stebiejos koļ galeje priregieti: ant gaļa debesis uždęngie ji auksztomi ori. Szwęntęms neb sumanąnt kaņ dariti, nusīļjda du Anioļu kuriuodu tare „wiraj isz Galileos ko cze bestowet.“ Tas Kristus kuri matiet ejnānti i dąngu, jau nugis nebsugrisz; bet ji regieste tejpot atejnānti paskutinioj dienoj suda, kajp dabar i dąngu ejnānti matiet. Pasakiusiu tus žodzius iszgajsza; o szwęntas burelis sugriža i namus weczeres ir meldies.

## **Parskiris VII.**

*Darbaj Š. Marios po ižengima Kristaus i dangu.*

§. 78.

### **S. Maria su Apasztolajs.**

S. Jonas Apasztolas po križu Wieszpates stowiedamas, tape nekajpo sunu Szwencziauses Paneles; todiel ir jos neaplejdo. Kristuj Jezuj i dangu ižengus S. Maria su kitomis motriszkėmis ir su wienioliku apasztolu, mel-dies namusi paskutines weczeres ir laukie atejnantes Dwases Szwencziauses.

Anaj regant apasztolaj iszrinka i wietą nedora Judosziaus S. Motieju. Tejp atsirado wiel dwilika apasztolu. Deszimmtij dienu po ižengima Wieszpates i dangu praslinkus: nedieles die-nos rita, kad S. Maria, Apasztolaj ir kiti i Kristu tikantis karsztaj meldies; stajgu isisuka i ju namus didelis wietulas, namaj praszwita, pasirode ant galwu kožna katalika szmotelis ugnies ir palika wisi pripilditi downomis Dwases Szwencziauses.

Pirmu parsiganda: bet wejkiej susiprata gawusis Dwase Szwencziausi ir iszmokusis ležuwius, arba kalbas, kuriu pirmu nietru-pute nemokieje.

Buwo tuokart židu szwente sekmines: Barzdoczej isz daugiel žiamiu buwo susirinki Jerozolimon, diel szwentes atłajkima. Apasztołaj gawusis dowinas Dwases Szwencziauses, isz minawotu namu tiesiau eje i bażnicze pasimelsti. Ejdamis sznekiejos tarp sawęs. Iszgirdi jo kałbą praszalejtej atejunaj didej stebiejos. Atwiki isz Persios sokie kitems: ar girdate mełdamij, szitaj tie wiraj sznek persu kałbu. Isz Cyrenos ateje stigawoje taridamis: ne anij sznek Egipta kałbu. Isz Grecios atkielawi sokie: anij biła ležuwiu greku. O tu tarpu apasztołaj kalbieje wienu sawa kałbu, bet Dwase Szwencziause taj padare, jogiej kožnas sawo puses kałbą ju burnoj girdieje. Wisi tad akis iszpleti stebiejos i Apasztołus. Kąn matidamas S. Petras paszoka ant suolą ir prabiła. Kałbą jo wisu krasztu židaj suprato ir itikieje tujaus tris tukstantes žmoniu.

### §. 79.

#### **Płatinas tikiejmas kataliku.**

S. Petruj didius stebuklus darąnt ir apsakiniejęnt, kitems apasztołams padedąnt szwenta wiera kataliku, kas diena didesnej płatinos. Tukstantes židu wirta i katalikus. Kąn kiti atkakli regiedamis su dąntimis grijže.

Iszrinktas i diakonus jaunas, gražus isz wejdo S. Staponas apsakinieje žodi Diewo. Židaj pradieje jam tad szin tad tąn užmeti- nieti: bet Szwėntas, pilnas Dwases Szwėn- cziauses, sumoje priderantej atsakiti. To ne- wejziedamis židaj traukie S. Stapona i suda ir sakies; girdiejusis kaľbant ji daug daliku priszingu istatimuj Majziesziaus ir baźniczej szwėntaj. O iszbruzdinusis isz miesta, už- pampije aną su akminimis.

Erodas Agripa buwo tuokart nors neiľgaj židu karalu. Tam dalejdant barzdiľas nukirta galvą S. Jokubo Apasztoľo didiuoju wadina- moje. Žodziu sakant, židaj pakiele wieros kataliku parsakiojmą. Jaunas Saulus ipul- dinieje i namus, wisur jeszkoje tikantiuju i Kristu, o atrades wede pri aukszcziausiu ku- nigu, idant kajpo kaltinikaj butu suditi.

S. Pilipas Diakonas apkriksztije daug Sa- maritonu: S. Petras su S. Jonu pri tu nukiela- wusiu, jus padirmawoje, arba pastiprina wieroj sutejkdamis downas Dwases Szwėncziauses. S. Maria motina Wieszpaties wėn dar truka Jero- zolimoj, nes tėn S. Jonas jos gľobiejas tebibuwo.

§. 80.

### **S. Maria plank i Epeza.**

Wieszpats Jezus pirm izėngima i dangu tare Apasztolams „*Ejdami po wisą swietą*

*apsakiniekiet Ewaneliją wisokiam sutwierimuj, kas itikies ir bus apkriksztitas, bus iszganitas; o kas neitikies, bus paskandin-tas*". (Marka 16, 15—16.) Tą isakimą

Wieszpaties pildidamis, paskida i wisas puses ir užduotą darbą dirba. S. Jonas kielawo i krasztą wadinamą Mažoj Azie, i miestą Epezą.

Kad apej sawa kietinima pasakie Motinaj Szwencziausej, ta rižos kielauti draugi su sawa globieju. S. Jonas ant to sutikies gawa asilą. S. Marią turieje tuokart penkies de-szintis penkus metus amžiaus sawa. — Isz Jerozolimos iszjojent, ne truka žmoniu duodancziu anaj pinigų ant kiele; ši tecziaus ne prijeme. Sieda i asilą, su kuriuo S. Jonas wedinas eje i pajuri i miestą Jopen, šen-dien Jappu wadinamą. Cze atwikusi S. Maria draugi su S. Jonu sieda i lajwą ir Zemwidurini juru pagał plaukie i Epezą.

Tami miesti giwena Grekaj pagonis: tecziaus jau buwo tarp ju ir kataliku, kurij sulauki Szwencziauses Paneles ir milemoje Wieszpaties Apasztola; didelej dziaugies. Nekurij turtingi norieje kad tokij swetej pri ju giwentu, bet S. Maria gawa gaspada menkusi namelusi, turieje tecziaus diel sawes ipatingą kamarele, kurioj wiena pati meldies. S. Joną tejpogi katalikaj prijeme i namus sawa.

Kajp cze kłojes S. Mariej giwenti; tiesą pasakius nežinom. Nekurij tiktaj rasztinikaj stigawo darius ję daug stebuklu ir gidius ligonis wienu žodziu sawa. S. Petras kielaudamas Jerozolimon diel nusprendima, ar prider istatimus senoje zokana katalikams užlajkiti su istatimajs Kristaus Wieszpaties, buk pakwijtes ir S. Marią.

§. 81.

**S. Maria griszt i židu žiame.**

Szwencziause Panele pasisznekiejusi su S. Jonu rizoš griszt i Jerozolimon. Tuotarpu suwadina pri sawęs szeszes deszintis tris motriszkas sau pažistamas, łajmina jes, pasakie su Diewu ir lejdos i pajuri draugi su S. Jonu.

Cze siedusi i łajwą nuplaukie i Antiokią pri S. Petra, nes tas Apasztolas buwo jau cze siedinę sawa itajses. Isz to miesta lejdos Jerozolimon. Woz iszwida tą wietą szwentą, pradieje werkti; nes atmine pripuolus mielause sunaus sawo Kristaus Jezaus. Atkielawusi aplankie wisas wietas kurios Iszganitojas buwoje, kientieje ir numire. Giwena S. Maria namusi paskutines weczeres, pasiregieje su wisajs apasztolajs, kurij tuokart buwo susirinki, diel nusprendima rejkału bažniczes Szwentos. Susirinki Apasztolaj istate tejpogi didio-

ses szwentes, be je: Kaledu, Triju karalu, Didioje Kietwerga, Weliku ir Sekminiū.

Szwencziause Maria paskutiniusi metusi amžiaus sawa: maž be miegoje ir ne daug walgie. Mažne nieka wirusi ne ragawa. Paprastaj walgie duoną su žuwi, giere undeni.

§. 82.

### **Mirimas S. Marios.**

Kazikumet Arkaniolas Gabrielus pasirodes S. Mariej užsakię, jogiej trims metams pralinkus, turies numirti ir parsikielti i dangu, kuremi lauk jos Szwencziause Trajce, Aniolaj ir wisi tos gieres wietos giwentojej. Iszgir dusi tus žodzius S. Maria didej pasidžiuga, nes pati trozka pamesti žiamę ir buti danguoj su Sunumi sawa. Dar wiena karta labaj melde Kristaus Wieszp., idant anaj mirsztant butu wisi apasztołaj. Iszganitojas ir prižadieje taj padariti.

Garsmas apej artimą mirimą S. Marios, wisur paskida; todiel daugibe wiru ir moteru eje pri jos, paskutine kartą ję pamatiti, ir su Diewu pasakiti. Szi wisus małonej prijm-dama: mokie, ragina, idant miletu Wieszpati Diewą ir gide ligonis.

Trimis dienomis pirm mirima: atwiko S. Petras isz Rima, S. Powilas isz greku žiames, S. Bałtramiejus isz Armenios, S. Tamoszius

isz Indios, S. Endriejus isz Scitios ir tejp tolaus. Wisus S. Maria swejkina ir dziaugies jus matidama; nes pati nesirga bet wajkszcioje swejka.

Ant gała wisems Apasztolams matant Jerozolimoj, namusi paskutines weczeres, atsigule i lowelę sawa ir dalje be koku sopulu užmiga amžinu miegu. Nekurij rasztinikaj sako ir Kristu Jezu ir aniołu buri buwns S. Mariej mirstant; bet tu Apasztolaj ne regieje.

Mokitinej Wieszpaties S. Marios nebtiki palika it naszłajtej, todiel graudej apsiwerkie.

Kiek metu pateka S. Maria ant žiames, nesutinkant rasztinikams; negalem tikraj žinoti. Wieni sako mirus Szwęcziausę Panele kietwirtusi metusi ciecorawimo Nerono, be je: nu užgimima Kristaus Wieszpaties metusi penkies deszimtis sekmusi. Ipolitias isz Tebu stigawo, S. Marią patekus po smerte Kristaus Jezaus tiktaj wienoliką metu.

O Kardynolas Baronius sako: S. Marią pagimdius Kristu penkioliktusi metusi amžiaus sawa. Po nukrižiawoima Wieszpaties parbuwus dar ant žiames dwideszimti kietwerius metus ir dasijkus septines deszimtis antru metu amžiaus sawa. Tąn paskutini skajtlu rejek priinti už tejsingą.



§. 83.

**Lajdotuwes S. Marios kuna.**

Szwencziausej Panelej mirus, tarp kitu susirinkusiu, buwo dwi motriszki, kurie dwi norieje iwinioti kuną S. Marios i tąn patę drobule, kurioj buwo iwiniotas kunas Wieszpaties Jezaus. Bet woz dasilitieje kuna, tujaus pamate didę szwiesibę, nu kurios aniedwems ir akis aptema. Nežinodami kąn dariti, kłause S. Petra su S. Jonu. Tuodu iszrinka wietą kunuj S. Marios pakalniej Juzupata. Dasižinojusiu apej szwiesibę melde Wieszpaties, idant patartu kąn tur dariti su S. Kunu? Tulid buk iszgirdusiu balsą „nepriider nie wiłkti drapanu, nej kitejp apdariti kuna Szwenta.“

Tuokart S. Petras su S. Jonu pajemusiu S. Kuną isz łoweles, padieje ant morinu. Daugibe kataliku susieje i lajdotuwes ir pakastuwes. Nesze S. Kuną i pakalnę Juzupata S. Petras su Jonu. Kunas buwo lengwus it plunksna. Wisi sergantis i lajdotuwes atsiwiłki stajgu iszgije. Kąn regiedama daugibe židu i Kristu itikieje.

Nuneszusus idieje S. Kuną i grabą naujej uolaj iszkalta, kuri pagal paprote uždare su plitu akminies. Taj padari paeje szalęn, bet sargiba Aniołu pri S. Kuna palika.

## §. 84.

**I dangu jemimas S. Marios.**

Kristus Jezus to nenorieje idant tas S. Marios kunas, isz kurio pats kajpo žmogus jeme kuną sawo, putu žiamej it kunaj griesznu žmoniu; todiel isakie Szwencziausej duszej Marios kad sugrižusi i pakalnę Juzupata, atgitudu sawa kuną arba prikiētu isz numirusiu. Walej aukszcžiausioje nieks negaleje priesztarauti: todiel dusze Szwencziauses Paneles tujaus sugrižusi i kuną, tąn atgide ir wėnkart su tuo didziausioj dangaus iszkilmiej sugriža i dangu. — Grabi palika tikt sawa drapanes su kuriomis buwo apdarita pri łajdotuwiu. Gražibe kuno isz numirusiu prikiėto, buwo pawiedi i kuną Sunaus Diewo po prisikielimo isz numirusiu.

Par Wieszpates pariedimą, Apasztolaj buwo pri jos prisikielimą, isz numirusiu. Prisikielimas isz numirusiu Szwencziauses Paneles atsitika penkioliktoj dienoj Rugpiutes mienese, guleje grabi tris deszimtis szeszes walandas arba adinas.

## §. 85.

**Pabajga apsakiniejmo.**

Su koki iszkilmi buwo Szwencziause Panele i dangu iwesta, kami paswadinta ir kajp karunawota; tiesą pasakius negalem žinoti; nes niekas to žmoniems neaprejszkie.

Žinom wienok jogiej Aniołaj su Szwen-  
tajsejs ira tiktaj tarnajs Wieszpates Diewo,  
o Szwencziause Panele ira to paties motinu,  
todiel ir gal iszmelsti nu Sunaus sawa ko wen  
noredama. Wieszpats Jezus, kajpo tikras  
Diewas, nors ira be priliginima didesnis už  
motiną sawa sutwertą: tecziaus tur suditi žmo-  
nes. O S. Maria nie wiena ne sudij, bēt  
kajpo motina glob sawa brolus žmones szau-  
kantius jos pagałbos. Pati budama ant žiamės  
daugiel wargu datire, numana musu nelajmes  
ir giejd tas atitolinti. Diekto taj turem daug  
stebuklingu abrozdu Szwencziauses Paneles,  
daug wietu kuriosi ipatingaj žmoniems paded.

Katalikaj! wisusi rejkałusi sawo, szaukie-  
mos pri Szwencziauses Paneles; melskiem nu  
jos padiejma, o užtikra, ta gieriause motina  
nepaniekins małdu musu. Amen.

